

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrta leta 80 kr., katera naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Narodna enakopravnost in deželni zbori.

Ko so se pod Schmerlingom sestavljali volilni redi za državni zbor in deželne zbornice, se je pred vsem gledalo na to, da se Nemcem zagotovi, kolikor je moč, velik vpliv. Na Kranjskem na primer biva le dobrih 5% Nemcev, a vendar je vsled krivičnega volilnega reda bilo mogoče, da so Nemci nekaj časa imeli večino v deželnem zboru. Kaj takega pač nikjer na svetu več ni mogoče, da bi 5% prebivalcev vladalo nad ostalimi 95%.

Jednake krivice gode se tudi drugod. Na Goriškem je 36% prebivalstva italijanske, 63% pa slovenske narodnosti, a vendar imajo Italijani v številni deželni glavarji eden glas večine. Vsled tega pa vlada italijanščina skoro izključno v deželnem odboru. V deželnem zboru je še nekoliko znosno stanje; a lani so vendar Slovenci morali zaradi italijanske brezozirnosti ostati deželni zbor.

Večje krivice se pa gode Slovanom v deželnem zboru isterskem. 60% prebivalstva te dežele je slovanske narodnosti pa vendar imajo Italijani večino. Jezik večine prebivalstva niti v deželnem zboru ni enakopraven z italijanščino. Slovanski govori se ne sprejemajo v stenografski zapisnik, na slovanske predloge se večina niti toliko ne ozira, da bi se postavili na dnevni red. Sklenili so bili celo, da je samo italijanščina poslovni jezik deželnega zbora. S tem sklepom hoteli so preprečiti vse slovanske govore. Ta sklep se je razveljavil na Najvišjem mestu, a Italijani ga hočejo vendar po ovinkih vresničiti.

Če govori kak slovanski poslanec, zaženo grozen hrup italijanski poslanci, galerija pa jim pridno pomaga. Deželni glavar se pa naredi ob tacihi prilikah, kakor bi bil slep in gluhi. Kako se prezira narodna enakopravnost, je iz tega jasno, da niti tega niso vzeli v zapisnik, da je cesarski namestnik zbor pozdravil tudi v hrvaščini. Še le na zahtevanje vladnega zastopnika se je pozneje to storilo. Italijanska večina od nekdaj najbrezobzirneje izkorišča svojo moč. Jedenkrat so bili razveljavili volitev dveh slovanskih poslancev, dasi proti njima ni bil vložen noben ugovor. Italijanski poslanci tudi niso naveli nobenega razloga za to, temveč so volitev kar samovoljno razveljavili. Kaj še vse letos store, se ne ve. Volitve vseh slovanskih poslancev, četudi so se najprilneje vršile izročili so poverljivemu odseku. Sedaj premišljajo, da bi našli, kak vsaj navidezen povod za njih razveljavljenje. Ker imajo v skupini kmetskih občin Slovani večino, je eden Slovan tudi v deželnem odboru, kjer pa nima nobenega dela, kajti, večina mu ne da nobenega referata, a se na njegovo zagovarjanje pri sejah niti ne ozira, kakor bi ga ne bilo zraven. Poslovanje deželnega odbora je izključno italijansko, če tudi se je na Dunaju že bilo odločilo, da bi se slovanske vloge morale slovanski reševati. Na take odločbe in določila ustave se Italijani prav nič ne ozirajo.

Prejšnje vlade so pa premalo storile, da bi Slovanom pripomogle do narodne enakopravnosti. V Istri bi vlada lahko mnogo storila, ko bi imela resno voljo. Če vlada porabi za Slovane svoj vpliv, bi pri istrskih razmerah jim pripomogla do večine. To Italijani dobro vedo, in bi takoj

mного prijenljivejši postali, ko bi izvedeli, da se vlada z njimi ne misli šaliti. Badeni je naročil Rinaldiniju, da naj varuje narodno enakopravnost, a tržaški namestnik ni pokazal nobene odločnosti. Rinaldini je tudi ravno toliko primeren za tak posel, kakor kozel za vrtnarja.

Sedaj pa pogledimo malo na sever. Na Moravskem je 70% Slovanov 30% Nemcev, a vendar imajo Nemci večino v deželnem zboru in odboru. Na slovanske težnje se jako malo ozirajo. Deželni odbor snuje in podpira v prvi vrsti le nemške srednje in meščanske šole, slovansko šolstvo pa zanemarija. Čehi zahtevajo, da bi se osnovalo toliko čeških meščanskih šol, da bi bili o tem oziru enakopravni z Nemci, a Nemci o tem nočejo ničesa slišati. V odseke se voli zmerom le malo Čehov, nikdar še pa Čeh ne voli za predsednika kakemu odseku. To je pač preveliko preziranje zastopnikov skoro treh četrtin prebivalstva dežele.

Seveda je še slabše v Šleziji. Tudi ta dežela je po večini slovanska, 52% prebivalcev je Slovanov in 48% Nemcev. Slovanska večina pa ima le šest izmed 30 voljenih članov deželnega zbora. Nemška večina pa tudi najbrezobzirneje zlorabi svojo moč. Pri volitvah v odseke kar prezira slovanske poslance. Slovanski poslanci so, videč, da v deželnem zboru zanje ni pravice, ga ostavili. Drugega jim ni kazalo, ker nemška večina je vse njih predloge kar brez vse razprave odklonila.

Sedaj pa pogledimo na Češko. V tej deželi je 67% Slovanov in 33% Nemcev. Dolgo časa so Nemci imeli v deželnem zboru večino. Sedaj jo imajo Čehi, a njih večina je nezanesljiva, ker

LISTEK.

Iz zapisnika

prvega zaječjega zborovanja jurklosterske občine.

Piše Miloš, zaječji starešina.

„Komar je z muho plesat šel,
Da se je zemlja tresla!“
Narodna pesem.

„Hm, seveda, komar in muha lahko plesata, ker se jima vse leto dobro godi! Po zimi spita v kakej špranji ali pa ju sploh ni, a drugačna pōje nam zajcem. Presneto, po zimi nam predejo pajki po želodcu; zatō bi se pač o nas lahko zapela ta-le narodna pesem:

„Zajo je z zajko glodat šel,
Da se je skorja vkrūšila;
Drugāc bi od glāde konec vzel,
Še dlaka bi se mu vsūšila.“

Vidite, dragi prijatelji in neprijatelji, pokladajte nam v čičej zimi hrano in prepričali se bode, da potem vaše lesene skorje še ne pogledamo, iz hvaležnosti hočemo rajše glodati kamenje, da si preženemo zobno srbečico!

Naš župan Geipel, ki je od lani zaslovel po vsem slovenskem svetu, poklada hrano svojim srnam, da se odebelē, kakor nabasan meh. Da ta piča v lakotnih dnevih tudi nam prav pride, še mi menda omenjati ni treba; zato mu pa iz

hvaležnosti pustimo vso njegovo sadno drevje pri miru, kar izvršimo brez vsake skušnjave; kajti po njegovih skalnatih hribih raste samo šilovje in borovje, a sadnega drevja sploh nima, o onih par drevescih, katere je obdal z vrtnim zidom, se pa nočemo meniti, ker jih ne maramo.

Naš kratkorepi, dolgouhljasti, od vseh ljudi zatiran rod, ki živi po voluških, grahuških, vamoških, razkolških, mišjedolskih, liscinih in drugih gozdih, sploh vsa zaječja dlaka iz velike jurklosterske občine, se čuti odslej v svojej hvaležnosti na župana Geipla tako navezana, da nam ne bode več mogoče brez njega, a njemu brez nas živeti. Njemu osobito zato ne, ker je v naše meso tako zaljubljen, kakor lisica v kuro. Ž njim stojimo, ž njim pademo! Da bode to našo medsebojno ljubezen in ednost dobro umeli, napnite ušesa na posluh!“

„Jojmene, jojmene! V kakej velikej nevarnosti so bile naše tačke v 1895. letu. Vse prebivalstvo nas je dolžilo oglodanja sadnega drevja. Še berač, ki si hodi po letu navadno pod hruško skomino blažit, je brusil svoj jezik na ubogej zaječjej pāri. V vsaki hiši in koči se je snovala zarota proti nam, a k temu vsemu so še vaše politične oblasti dvignile svojo železno pest zoper nas. Moj bratec Bigoš iz Golobinjaka je namreč nekega spomladanskega dne pripihal v enej sapi v moj brlog s strašno novico, da so na Planini oznanili, naj kmetje, lastinarji in berači na

znanijo pri občinskem uradu vso škodo, katero so jim naši bratje in sestre, očetje in matere itd. v minulej zimi s svojim vedno rastočim zobovjem prouzročili. Komaj odide Bigoš že prileti brez sape bratec Bačkor, kratkorepec iz liscinih gozdov, jadikujoč, da bodo postali hudi vojskinci časi zoper naš rod. Oddahnilsi se, mi je pripovedoval ves razburjen, kako je minulo nedeljo čepel v nekem grmu skrit za plotom blizu cerkve v Razborju in dobro slišal, kako je neki strašni mož ljudem oznanjal zaroto zoper nas, ravno tako kakor na Planini. Bačkor se še ni umiril in že priropotā v brlog moja stara Pika Polonca po imenu, ki je bila šla obiskat svojo sestro Liško v Trebnem dolu, to je tam v šent-rupert-skej občini. Zvoljna mi je resnega obraza pripovedovala, da se onde tudi nekaj takega kuha zoper nas in da je včeraj bil pri Liški njen boter, glodavec Zmazek iz Páridola, ki je baje ves potr pripovedoval o enakem oznanilu pri občini v Dobju. Moja kaj lepa ušesa niso bila do zdaj vajena slišati takih strašnih novic, pomigaval sem ž njimi, pred očmi se mi je stemnilo, a kmalu sem se potolažil, rekoč: Glej v starem testamentu se ubogemu Jobu tudi ni bolje godilo, a vendar ga ni bilo konec; zato se tudi jaz udam s svojo zaječjo osodo!“

Čeprav nisem v svetovnej politiki dobro podkovan, se mi je vendar dozdevalo umestno paziti na vsak migljaj v svojej občini. Naročim

je odvisna od veleposestnikov, ki večkrat z Nemcem potegnejo. Omenili smo že, kako Nemci pri volitvah v odseke na Moravskem in v Šleziji prezirajo Slovane. V češkem deželnem zboru pa zahtevajo strogo enakopravnost, če tuji so v deželnem zboru v manjšini in zastopa manjšino prebivalstva. Pretili so celo, da stopijo iz deželnega zbora, ko so Čehi zahtevali po jednega zastopnika več v odsekih. Nemci so zares grozno občutni, kadar gre za njih korist. Stavili so pa v češkem deželnem zboru predlog, da se snujejo narodne kurije, iz katerih bi se potem volili odseki, deželni odbor in pa zastopniki v deželne zavode. Poslanci bi se razdelili v tri kurije, nemški bi vstopili v jedno češki, v drugo, veleposestniki v tretjo. Vsaka teh kurij bi volila jednako število zastopnikov v deželni odbor, odseke in deželne zavode. S tem bi se za zmiraj nemški manjšini zagotovil enak vpliv, kakor ga ima češka večina. Dr. Russ je utemeljujoč ta predlog, grozil, da Nemci ostavijo deželni zbor, kakor bi se preko njih predloga prešlo na dnevni red. Tej zahtevi Nemcev bi še ne bilo toliko ugovarjati, ako bi se po njej ravnali tudi sami ondu, kjer imajo večino. Kakor smo pa videli, ne spoštujejo narodne enakopravnosti niti v onih deželnih zbora, kjer so v manjšini v deželnem zastopu. Dokler se Nemci sami ne ravnajo po tem, pač tudi Čehom ne smejo zameriti, ako o taci kurijah nečejo ničesar slišati.

Na Štajerskem biva 68% Nemcev in 32% Slovencev, na Koroškem pa 71% Nemcev in 29% Slovencev; v deželnem zboru Štajerskem je pa le 7% Slovencev, na Koroškem pa niti 6%. Tukaj je očitno, kako smo Slovenci prikrajšani. Kako se pa s Slovenci ravna v teh dveh deželnih zbora, je dovolj znano. Če tudi je v obeh kronovinah slovenskega prebivalstva blizu tretjina, vendar v deželnem odboru niti na Štajerskem niti na Koroškem Slovenci nimajo nobenega zastopnika. Štajerski in koroški deželni zbor postavljata se v narodnih stvarih na skrajno nemško in nam Slovincem nasprotno stališče. V teh dveh deželnih zbora se pa niti od vladne strani ne spoštuje narodna enakopravnost. Dočim je naročil ministerski predsednik Rinaldini, da naj v deželnem zboru isterskem strogo gleda na narodno enakopravnost, štajerski namestnik in koroški deželni predsednik nista dobila nobenih taci navodil. Še nikdar se ni prigodilo, da bi bil štajerski ali koroški deželni zbor vladni zastopnik nagovoril v slovensčini. V koroškem deželnem zboru vodja koroških Slovencev č. g. Einspielerja ne volijo v noben odsek, drugega slovenskega poslanca pa v kak odsek, kjer ne more ničesar storiti za Slovence. V Gradcu so Slovence tako dolgo žalili, da so ostavili deželni zbor. Svoje sovraštvo je večina

torej dvema najboljšima našima junakoma Joklu in Tačkorju, ki se bojita vsakega lista in najbolje slišita, naj stražita sleherni nedeljo ne Volušu t. j. ravno nad jurklostersko cerkvijo, če bodo tudi naš oče župan djal kaj podobnega oznaniti. Isto tako odpošljema Pepuša in Štakorja v Št. Lenart, toda vsi so se mi vsake nedelje zvečer vračali v brlog z veselimi poročili, da se nam v domačej občini ni treba bati nobenega preganjanja.

Nekega dne pa mi potrka na vrata straža, ki sem jo postavil gori v gozdu nad Geiplovo tovarno, v katerej delajo tak papir, v kakoršnega zavijajo naši trgovci kelofoin, da ga prodajo kmetom v veselem času „furežev“ za prašiče mavžati. Ta straža, broječa tri najstarejše možake, namreč Hanoša, Cotlina in Bikslina, zajce z najdaljšimi ušesi, mi je v svoji zvestej „ordonanci“ poročala, da je prišlo tam doli po cesti od Št. Lenarta k županu Geiplu nekaj kmetov, ki so, izvedevši, da se po drugih občinah po naših zobeh storjena škoda cení, zahtevali naj njihovo škodo zapiše v zapisnik. A naš dobri in usmiljeni Geipel jih je pošteno zavrnil, rekoč: „Tega niso krivi zajci, temveč ta preklemani sneg, katerega nam je Bog dal v velikanske meri. Ah hočete mari biti takó predrzni in samega Boga tožiti?“ Na ta način jih je srečno odpravil. Le jeden, ki se mi zdi najbolj prebrisan, se mu ni dal ugnati v kozji rog, šel je meni nič, tebi

posebno pokazala s svojim upiranjem proti dvojezični celjski gimnaziji. Ta zavod dežele ne stane nobenega krajcarja, a ga vendar nemška večina nam ni privoščila. Slovincem ni ostajalo drugega kakor zbor zapustiti.

V Trstu je po uradnem poročilu 20 $\frac{1}{2}$ % Slovanov in 74% Italijanov, a v deželnem zboru, ki je ob enem občinski zastop, pa imajo Slovenci le 10% zastopnikov. Glas teh slovenskih zastopnikov se nič ne upošteva. Prezirajo se še huje, kakor v Istri. Če kak slovenski poslanec govori, je grozen hrup v zbornici in na galeriji. Deželni glavar, ob enem župan tržaški, pa ničesar ne stori, da bi varoval slovenske narodne zastopnike pred zasramovanjem večine. Glavar pa tudi v Trstu v deželnem zboru ne vpoštevata narodne enakopravnosti in namestnik še ni nikdar v njem znil slovenske besede. Da celo molčal je, ko je nekoč deželni glavar omenjal, da v Trstu imajo jedino Italijani pravico do obstanka. Slovenski poslanci so naposled bili prisiljeni ostaviti zbor.

Iz povedanega je vidno, da se narodna enakopravnost spoštuje le ondu, kjer imajo Slovani večino, kakor na Kranjskem in na Češkem, kjer se zakoni sklepajo v obeh deželnih jezicih in manjšina nikakor ne prezira. Kjer pa imajo Nemci in Italijani večino, ondu se narodna enakopravnost tepta z nogami. Razmere v deželnih zbora so za Slovence zares neznosne. Najhuje je pa, da ni upanja, da bi Slovani začeli kako skupno akcijo v tem oziru. Nemci so začeli zahtevati na Češkem narodne kurije in druga jamstva za njih narodnost. Morda bi bilo umestno, da Slovani pridejo s podobnimi predlogi v drugih deželnih zbora. Treba bi bilo postaviti se na stališče, da se take stvari ne smejo rešiti le v enem deželnem zboru, temveč v vseh ob enem. Seveda hitro ni pričakovati uspeha, a s časom pa le ni izključeno, da se razmere obrnejo na bolje. Posebno bi bilo kaj upati, če Slovani dobe večino v moravskem deželnem zboru, kajti v tej kronovini Nemci vedno bolj izgubljajo tla. Potem bi moravski in češki Nemci pritiskali na druge, da privolijo v povoljno rešenje narodnega vprašanja, kolikor spada v deželne zbore. Če bi taka akcija tudi drugega uspeha ne imela, bi že bilo to nekaj vredno, da svet izve, da so v Avstriji Nemci zatiralci, Slovani pa zatiranci, ne pa narobe. Marsikaj pa tudi lahko stori vlada, ker ima zlasti vpliv na veleposestnike. Zato je pa naša narodna dolžnost, da ne bomo mirno trpeli, da bi nam Nemci in Italijani dajali brce. Seveda največ bi bilo pomagano s pravično volilno prenosno za deželne zbore, kateri se bodo pa Nemci upirali. Kadar se preustroji državnozbornski volilni red, je upati, da se bode dalo tudi v tem oziru kaj doseči, le odločnosti in

nič naravnost v Celje k dr. I. Dečku. Jaz, hvala Bogu, ne poznam dr. I. Dečka, a toliko pa vem, da je ta gospod sovražnik našega rodu, kajti on je hotel za kmeta proti Geiplu tožbo vložiti, na kar je ta prostovoljno onemu neustrašnemu kmetu vso škodo s cvenkom poravnal.

Do letos nisem niti jaz niti nobeden mojih sotrpinov Geipla čislal; kajti večkrat mu je šinil sam zlodej v glavo, zbral je celo četo divjih mož, ki so s puškami in s torbami na ramah napravili s svojimi psi na nas peklenko gonjo, da nas je kar polovica pocepala. Večkrat pa se mu je v možgane pamet vrnila, da nas je pustil v miru živeti. Odkar je pa župan postal, je postal iz Savla Favel t. j. postal je naš prijatelj, varuh in pokrovitelj.

V tem svetem svojem prepričanju sklenem prirediti prvi shod našega kratkorepega rodu ter predlagati, da se našemu vrlému županu izreče zaupnica za njegovo požrtvovalno delovanje in hvaležnost naša za njegovo očetovsko varstvo. Razpošljem torej vse svoje odrasle otroke, hlapce, dekle in v mojej ordonanci služeče stražnike po grahuških, vamuseških, razkolških, mišjedolskih, liscinih in voluških gozdih, po Trobnem dolu, Lipnem dolu, Lahovem grabnu itd. z uradnim naročilom, naj se zberejo vsi privrženci našega rodu o polnoči na Razkolci t. j. na hribu nasproti Volušu ravno nad Geiplovim gradom. Iz cele jurklosterske občine se nas je zbralo okoli tisoč.

preudarka je treba, pa prej ali slej pridemo do svojega smotra.

Šaleščani na noge!

Radovedni smo, če se še sedaj tako klanjajo Šaleščani tem puhlim gospodom, ki so vsadili, ali vsaj hoteli vsaditi tevtonski hrast v lepi šaleški vrt, da razprostira svojo senco po celi dolini in jo s časoma vniči v mrazu. Vidite, veseli nas celo nekoliko, dasi je žalosten dogodljaj, da je vam prilika dana, spoznavati te licemerce, da ste do dobra prepričani, da vsakemu teh „špispurgarjev“ prosti kmet, poštena duša stare korenine, lahko reče v obraz: ti si izdajalec. Gotovo boste opustili v prihodnje vsa poganjanja boste pokazali hrbet tem očakom, ki bi tako radi nosili zvonec. Saj ste videli te „Südmarkovce“, da videli ste jih sami, ki so se zbirali pri mesarju Raku; kaj ne, žal vam ne more biti za take odpadnike, a predrznost je od njih, da si upajo med vami kričati in delati nemir. Vi ste si najbrž mislili: „Kadar krokar kriči, možaki molče“; ta pregovor je pogosto umesten. A smelo trdimo, da vi le preveč molčite. Ravno s tem, da ste vedno v osebnem prepiru, da se niste protivili zavratnemu delovanju nasprotnikov, ojačili ste to tropo veterjakov, da so se pokazali na dan in vrgli krinko z obraza. Nič še ne škodi, tem lažje sedaj vse poravnate, ko poznate dovolj svoje ptičke. Upamo, da boste vsaj sedaj postopali odločneje. Če vas hočejo zapeljevati zagovorniki „urgermanov“, ne verjemite jim! Njih besede so laž, dasi so sladke. Zatajujejo ti ljudje celo same sebe, zaničujejo svoj jezik. Kdor zaničuje svoj jezik, je neprijatelj svoje vere, nevaležnej svoje matere, pozabljenec domovine, brez značajnej. In proti takim sotržanom treba je tudi v Velenji in Šoštanji odločnosti. Žalibože moramo pritrditi, da obdaja še sedaj temota mnogo od vaših rojakov, ki tavajo še v tmuni napačne, tuje izobraženosti brez svetila lastnega razuma, če jih kdo imenuje po imenu njih izvirnega naroda. Probujenja je treba, da se očitno spoznate za sinove slovenske matere. Budite drug drugega, kažite si blagor in korist, katero boste želi iz narodnega razvitka. Kje so voditelji vaši? zakaj ne pridejo na dan?

V prvi vrsti bi bilo neobhodno potrebno, da si osnujete gospodarsko društvo, katero bi naj skrbelo, da se širi zavednost med kmeti, ki so gotovo steber cele doline, nadalje, da bi se jim razlagalo in pojasnjevalo celo naše stanje. Gospodarskega društva prva naloga naj bi bila, da podučijo kmete o vseh vprašanjih, gospodarskih in političnih, da jih dovede v tem oziru do tolike razumnosti, da bodo sami vskliknili. Zdaj pa hajdmo v boj z geslom: „Svoji k svojim!“ Te besede bodo ojster odgovor tem zaničevalcem in zasmehovalcem.

Kot starešina velike naše zaježe zadrage zasedem vzvišeni prostor, a moji podložni posedajo po mahu in listju na rep in zadnji nogi, kjer nastaja vijo v pričakovanju mojega povelja svoja dolga ušesa. Zagrnjeni v varnost nočne teme, katero je blede luna le na pol razsvitljevala, začnem slovesnim glasom:

„Ubogi zatirani rod, trpin! Slavna skupščina!“

„Prvokrat smo danes zbrani vsi zajci iz velike jurklosterske občine, žalibog, da je ta shod ob enem prvi shod žalostnega spomina. Dozdeva se mi, da mi je kot vašemu starešini dolžnost naznaniti vam, kako velika nevarnost preti našemu rodu po vsem svetu. Znano vam je, dragi bratje in sestre, da nam je srečno prestopel zimi dobri Bog poslal toliko množino snega, da nam za naš srbeči zob ni bilo najti nobenega grizljeja pod grmičjem, nobene mladike pod snegom, a kakor mora človek jesti, če hoče živeti, ali če nima, in mu milosrčnost bratska ne pomaga, mora postati tat; saj pravi sloveči slovenski pesnik Aškerc v svoji zimske romanici, v kateri je trdosrčni graščak zapodil prosjaka, rekoč:

„Poberi se!“
„Ostavljal bil sem grad —
In tisto noč sem moral biti — tat!“

„Tako je tudi nas pestila lakota in beda, da smo se lotili pičle skorje sadnega drevja. Bog nas je pač ustvaril za glodanje. V vsakej čeljusti

Prosim vas, kaj si hočete pomagati še potem ti revčki. Radi bi videli, kaj bi storili. Gotovo bi sami pobrali kopita in zginili iz šaleških tal in se ne predrznili celo žugati ljudem, da bodo nastavili in poklicali nemške obrtnike in delavce iz „rajha“. To je že največja domišlija te „intelligence“; le menda niso pri zdravi pameti. Pa pustite jim veselje, naj blodijo kolikor časa morejo; dolgo itak ne bodo kričali; kmalu jim bo udarila zadnja ura. Vi pa delujte v to, da si ustanovite gospodarsko društvo in začnete res dejansveno spolnjevati geslo: „Svoji k svojim!“ Vsak naj dela v svojem poklicu in zastavlja vse svoje moči, da se snidete zjedinjeni na tem cilju; le tako se bode vam prikazal v kratkem obilni prid. Toraj na noge Šaleščani! dovolj imate povoda, da vstavite mir, kterege ste drago plačevali. Vedno in vedno naj vas opominjajo k odločnemu delu pesnikove besede:

„Če se spoštuje naša sveta stvar
Za mir in spravo s tujci nam je mar;
Če stavi pa nasprot se njih upor,
Naj vname se za dom junaški bor!“

Celjske novice.

(Dr. Hinko Šuklje) okrevale je popolnoma in se povrnil dne 22. t. m. v Celje. Ordinira zopet kakor poprej vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 3.—4. ure popoldne.

(„Zveza slovenskih posojilnic“ v Celji) je vsled sklepa v lanskem občnem zboru, razposlala tiskan zapisnik tega shoda vsem slovenskim posojilnicam, ker želi vse te denarne zavode prepričati, da goji ona zdrava načela, po katerih naj bi se vse slovenske posojilnice ravnale, da bi bili Slovenci vsaj na gospodarskem polju edini. Svoj „Letopis“ namerava „Zaveza“ v bodoče povzgladu „Statistike čeških založnic“ urediti in nabira že zdaj potrebne statistične podatke, v kateri namen je razposlala posebno okrožnico in vprašalne pole vsem slovenskim posojilnicam.

(Avstrijski rodoljubi) so le mej avstrijskimi Nemci, tako se upa trditi celjski nemški listič, sedaj, ko nemški listi proslavljajo z navdušenimi članki obnovenje nemške države in že kričijo, kot bi bila Avstrija že sama pruska poddržava. Ljudje, ki proslavljajo le nemškega cesarja in Bismarcka, hočejo imeti še nekako predpravo na avstrijsko rodoljubje.

(Suho drevo.) Celjski nemški listič že jadikuje, da nič več krepko ne poganja nekaj tako ponosno nemško deblo. To nemško spoznanje nas le veseli. Sicer smo že mi davno vedeli, kakšno je avstrijsko nemštvo. V kulturnem oziru se naši Nemci ne morejo meriti s Slovani, če tudi jih država na vse kriplje podpira. Vsa njih moč se opira pred vsem na duševno delovanje izvan avstrijskih Nemcev.

(Celjska gimnazija pred državnim sodiščem.) Solnograški mestni zastop si ob svojem

času tudi ni mogel pomagati, da ne bi bil pokazal svojega veliko-nemškega mišljenja s tem, da je ugovarjal osnovi dvojezične gimnazije v Celji. Ta sklep je pa vlada bila razveljavila. Proti temu razveljavanju se je pa mestni zastop bil pritožil na državno sodišče, ki je pa te dni pritožbo odklonilo. Solnograški Velikonemci so se jedenkrat dobro blamirali.

(Glavni zbor) imelo je učiteljsko društvo za celjski in laški okraj dne 5. prosinca t. l. Istega se je udeležilo 32 pravih udov, kot gost je bil navzoč g. uč. Rošker iz Šmarja; na novo je pristopil g. Jož. Tratar, okr. pom. učitelj. Volitev je imela sledeči izid: gg. Brezovnik A., predsednik; Gradišnik Ar., namestnik; Brinar Fr., tajnik; Šah Lovro, blagajnik; Krajnc Fr., knjižničar; Čulek Jos., pevovodja; Orač Marija in Gnus Anton, odbornika. Društvenina ostane kakor do sedaj 1 gld. na leto. Društvo je naročeno na „Popotnik, Učit. Tovariš, Slov. Matico, Pedagogičski letnik in Ljub. Zvon“. Med raznimi sklepi omeniti je posebno to, da namerava društvo obhajati letos na binkoštni ponedeljek 25. letnico svojega obstanka. V slavnostni odbor so voljeni gg. Brezovnik A., Šmorancer Jos., Vrečer Raj., Žmavc, Petriček, Čulek. Kramar, Munda in Krajnc. Minulo leto je društvo imelo 24 gld. 80 kr. prebitka. Življenje tega društva je jako živahno, delovanje zelo plodonosno. Dal Bog, da tudi v bodoče tako lepo vspeva.

(Beračija celjskih nemškutarjev.) Na kako slabih nogah stoji nemški živelj v Celji in sploh na Spodnjem Štajerju, se prav očitno razvidi iz tega, da si iz lastne moči niti „Studentenheima“ ali pa „Vereinshausa“ ne morejo sezidati. Razsodnim Nemcem se torej ne zdi vredno, da bi podpirali to umetno nemštvo celjsko in prav pičli so zategadelj prispevki, ki prihajajo iz nemških dežel. Že pol leta beračijo pri svojih dragih „Stammesbrüderjih“, a naberačili so komaj 8000 kron. Koliko lačnih želodcev bodo le s tem denarjem nastili? Od 18. t. m. sicer pričakujejo izdatne podpore. Ta dan je bilo 25 let, od kar nemška država obstoji, in celjski nemški listič je „Stammesbrüderje“ pozivljaj, naj ta dan praznujejo s tem, da sežejo v žep in pošljejo celjskim nemaničem toli potrebnih cvenkov. Dostojneje se ta dan ne more praznovati. No, celjsko nemčurstvo v eno vrsto stavlja z mogočno nemško državo, je že več ko smešno. Nemci iz „reih“ so se ta dan presneto malo brigali za celjske pritlikavce in za njih „spufano“ nemštvo. Nekaj napetnežev bode sedaj morda poslalo par goldinarčkov in to bo vse. „Studentenheima“ in „Vereinshausa“ pa še dolgo ne bo.

(Za maskarado „Celjskega Sokola“) se odbor pridno pripravlja. Godba pešpolka št. 27 iz Ljubljane je že zagotovljena. Odbor je opustil dosedajni običaj in „maskaradi“ ne namerava

letos dati nobenega naslova. S tem upa občinstvu bolj ustreči, ker se bo takó domišlija glede kostumov in mask zamogla prostje gibati, kakor če je omejena na gotovi naslov, na določno skupino. Želimo, da bode udeležba to leto še živahnejša kakor poprejšnja leta, in da nam bode pustna dovtipnost in domišlija pripravila mnogo veselih prizorov. Vabila se v kratkem razpošlejo.

(Domisljavnost Celjanov) Z veliko slastjo polastil se je celjski nemški listič neke brošure češkega profesorja Masaryka. Ta mož je razsoden in trezen politik in daje Nemcem spričevalo, da so se v Avstriji povzpeli na visoko stopinjo izobrazbe. Celjski nemški listič opozarja nas Slovence na to izjavo češkega profesorja, češ, vidite, kako visoko stojimo mi nad vami. No, „vahtarica“ in njenih rediteljev Masaryk gotovo ni imel v mislih in če bi on o Celjanih hotel pisati, bi se njegova sodba pač drugače glasila. Kedaj in kje pa ste vi Celjani že pokazali le količjak kulture? Morda ob priliki ustanovne slavnosti „Celjskega Sokola“, ali pri koncertu „Slov. pevskega društva“ ali o času bivanja Nj. Veličanstva v Celji, ali v takozvanem celjskem vprašanju? Idite se solit s svojo „cillauersko“ kulturo!

(Castna občanstva in naši uradniki.) Večkrat smo že na tem mestu poudarjali, kako darežljivi in brezmiselni so razni občinski zastopi pri podeljevanju častnega občanstva uradnikom, predsednikom in okr. glavarjem. Zato nas je veselilo, da so istih misli bratje Korošci. Nikakor se pa ne moremo načuditi, kako tekmujejo kranjske občine v podeljevanju častnega občanstva, tako deželnemu predsedniku, kakor raznim okr. glavarjem. Vsaki dan čitamo v slovenskih listih, da je ta ali ona občina imenovala tega ali onega uradnika častnim občanom. Slovenski dnevnik in sploh listi na Kranjskem pa, mesto, da bi ljudstvo poučili, kaj je častno občanstvo in v kaj porablja uradniki taka priznanja, pa le z veseljem poročajo o takih imenovanjih. Bog moj! kam smo prišli. Največje odlikovanje, ki ga more dati ljudstvo komu, da se uradniku nasprotniku le zaradi tega, da bi se mu prikupili in priliznili. Če tak človek stori le deloma to kar mora storiti in spolni to, kar je brezpogojna njegova dolžnost — pa je že naš dobrotnik in klanjat se mu moramo do tal. Sramota! In mi hočemo govoriti o zavednosti, o narodnem probujenju. Tukaj storite svojo dolžnost, vi vodje brez razločka političnega prepričanja, ki imate liste na razpolago in poučite ljudstvo, da so časi, ko je smel ošabni tujec bičati po naših hrbtih minuli in da je to sramota in poniževanje če se vsiljujemo tujim uradnikom, ki nikoli niso imeli srca za nas. Častna občanstva podeljujejo naj se res zaslužnim možem, ki so se žrtvali za narod in katerim je to neko priznanje, ne pa ljudem, ki to potrebujejo za prilage pri povišanju.

nam je dal po dva ostru zoba glodavca, katera nam vedno rasteta in ako bi ne glodali, bi nam zarastla navskriž v drugo čeljust, tako, da bi še jesti ne mogli, dokler bi od najstrašnejšega stradanja bedno ne poginili. Mi toraj moramo glodati!“

„Dragi bratje in sestre! Zavoljo tega našega prisiljenega glodanja so zagnali ljudje silen hrup, napovedali so nam boj na življenje in smrt, da nas hočejo iztrebiti iz te božje zemlje! Politične oblasti, to so c. kr. okrajna glavarstva, so po višjem vladinem nalogu, razposlala vsem občinam ukaz, popisati škodo, katero smo baje mi povzročili na sadnem drevju, da bi potem v državnem zboru skovali zoper nas trinoško postavo, nas proglasili za derečo žival, za zver, katero sme vsak človek, kjer jo dobi, bodi si na svojem posestvu ali ne, brez „pardona“ usmrtiti! Oj nesreče, da se nečloveški ali bolje rečeno protizajčji čut med ljudmi tako jáči in širi! Po svojih ogleduh in stražnikih sem izvedel, da so vse naše sosedne občine oznanile take oklice, a kmetje so baje pri svojih županih dali v zapisnik velikanško škodo. Pregovor: „Ni nesreče brez sreče“. Tako se tudi nam zajcem velike jurklosterske občine smehlja v nesreči mila sreča. Naš dobri župan, milostljivi gospod, gospod Eduard Geipel je vtaknil ta nesrečni ukaz v žep, rekoč: „Zajec mora glodati, če ne gloda, pa ni zajec“ in ga ni dal nikjer oklicati. Mi vsi predobro vemo koliko divjih strelcev nas preganja po naši občini, nji-

hove puške zadenejo celó po noči dobro, puške grajskih lovcev pa še po dnevu ne. Gorjé nam, če bi se tudi za našo občino sklenila taka postava! Kmetске puške bi nas v dveh letih potrebile, kosti bi se nosile po skledah na kmetsko mizo. Mi pa ostanemo rajše pri gosposdi; kajti gospod nas lovi le včasih in še takrat za kratek čas, on nas peče pri slavnih gostijah le za fini okus, a ne za glad in skrb, da se naš rod množi in napreduje. Sklical sem ta prvi naš shod, da vam naznamim pretečo nevarnost ter vam povem, da nas brani močna roka milostljivega gospoda Geipla. V njem vidimo mi svojega pokrovitelja, branitelja in varuha; zato vas vprašam, ali mu odpustite iz vsega srca, ker je lani, ko je bil po človeške milosti in zvijači izvoljen za župana, predložil svojim odbornikom pečenko iz našega mesa? Kdor mu odpusti naj dvigne tačko!“

Tisoč tačk se dvigne z zdihljajem: „Odpustčamo mu!“

„Ker mu toraj odpustčate, ste gotovo vsi zato, da ostanemo še pod njegovo očetovsko lovsko oblastjo, ker vemo, da nas on jedini more braniti pred kmetsko poželjivostjo in pred nameravano postavo zoper nas, zato se mi tudi zdi umestno, da mu izrečemo svojo globoko udanost in zaupanje. Moj dolgoletni brat Pepuš, mi je namreč pravil, da se mu mora klicati „hoh!“, ako se mu hočemo dopasti. Obrnimo se torej

doli proti gradu ter mu zakličimo trikratni gromoviti „hoh!“

„Hoh, koh in kok!“ je zacvililo v tem trenutku iz tisoč razklanih ustnic našega rodú, da se je gotovo moralo v grad slišati.

„Bratje in sestre, ako hoče kdo govoriti in k stvari predloge staviti, naj se blagovoli oglasiti!“

Gostodlakasti brat Jokl iz Lahovega grabna se postavi na zadnji nogi, rekoč: „Slavna skupščina! Ni zadosti, če se izreče zaupanje, hvala in slava našemu dobremu varuhu. On je sicer zelo častihlepen, toda od te naše slave nima gotovo nobene koristi; pač pa je treba našo hvaležnost tako urediti, da bode koristila njemu in nam. Predlagam torej, da sestavimo posebno prošnjo na državni zbor za uvedenje splošne volilne pravice za vse zajce, da bomo mogli pri prihodnjih občinskih volitvah sodelovati in ga zopet izvoliti jednoglasno za župana. Moj žnabljasti stric Biks iz Polan so namreč izvedeli, da ga kmetje ne mislijo več voliti o odbor, a če se mi s tisoč glasov postavimo na noge tedaj bode šlo vse tako, kakor je prav!“

„Kdor je za ta izvrsten predlog, naj dvigne tačko!“

Zopet se je pokazalo tisoč tačk s klici: „Izvrstno dobro, hoh!“

„Hoče li še kdo govoriti?“

(Konec prihodnjič.)

Spodnje-štajerske novice.

(Sejm na Teharjih) bil je letos posebno dober. Prignalo se je živine, kakor že ne kmalo in tudi kupcev ni manjkalo. Živina imela je dobro ceno, kar je posebno ugodno za kmeta, ki za poljske pridelke tako skoraj nič ne skupi.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velenje in okolico) obhaja svoj ustanovni občni zbor v nedeljo dne 26. januarja t. l. v gostilni g. J. Kokošnjaka. Začetek ob 3. uri popoldne. — Po- kazimo rojaki, da Šaleška dolina je naša in nem- škutarija le tuje jajce, ki ne bode zvaljeno pri nas.

(Okrožnim zdravnikom na Ljubnem) ime- noval je deželni odbor štajerski g. univer. dr. Jo- zefa Vilímek-a, doma iz Neštětice na Českem.

(Veselica s plesnim venčkom v Vojniku) ne bode dne 1. svečana, temveč dne 9. svečana t. l., ker se je veselica mogla prenesti radi raz- nih zaprek.

(Vabilo na) plesno veselico šentjurskih sam- cev, dne 1. svečana 1896, v prostorih gosp. A. Nedlna. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 1 gld. za osebo, za obitelj 3 gld. Svira šmarska godba. Čisti dohodek je namenjen ubogi šolski mladini. Brez povabila vstop ni dovoljen. Odbor.

(Posojilnica v Šmarji pri Jelšah) ima dne 30. prosinca t. l. ob 11. uri dopoludne svoj občni zbor v lastni hiši. Program zborovanja na zad- nji strani.

(Čitalnica v Šmarji) ima v četrtek dne 30. t. m. pri g. Kraus-u zabavni vrčer ter vabi naj- uljudneje člane in druge rodoljube. Na svidenje!

(Oddaja šolske stavbe v Podgorji) vršila se bode dne 3. svečana t. l. na lici mesta v Pod- gorji. Stavba proračunena je na 6800 gld. in je ponudniku položiti 5% varščine.

(Iz Rajhenburga) se nam poroča, da je tovarna za čokolado, katero so trapisti postavili, že električno razsvetljena. To je torej prva elek- trična luč v savski dolini.

(Posojilnica v Brežicah) sklicuje svoj I. občni zbor na dne 2. svečana t. l. ob 4. uri popoldne in vabi vse udeležbe.

(Slovenjebistriško pevsko in tamburaško društvo) imelo je 15. t. m. svoj otvoritveni shod. Začetek je sijajen; pristopilo je že nad 40 udov. Odbor sestavlja se je tako-le: gosp. dr. Urban Lemež, predsednik; g. Miha Lešnik, podpredsed- nik; g. Gregorij Poljanec, vodja pevcev in tam- burašev; g. Rastislav Vaclavik, blagajnik; g. Jaka Pukmeister, arhivar; g. Oto Vabič, odbornik. Na- mestnika: g. Šim. Vodenik in g. Radojca Vivod.

(Pri občnem zboru kmečkega bralnega društva v Jarenini) dne 19. t. m. bil je izvoljen sledeči odbor: Posestnik g. Ivan Sekol, pred- sednik; učitelj g. Jožef Čonč, podpredsednik; g. Frančišek Jančič, tajnik; g. Murko Lovrencij, blagajnik; g. Zupančič Ignacij, župan jareninski, odbornik; posestnik g. Zupančič Leopold in vlč. g. kaplan Matej Meznarič, pa sta namestna od- bornika. Izvolitev pri temu društvu pa velja za tri leta t. j. od 1. januarja 1896 do 31. decem- bra 1898. Dohodkov je društvo imelo leta 1895. 148 gld. 11 kr. Stroški so znašali 139 gld. 90 kr.

(Od Sv. Antona v slov. goricah.) „Kato- liško bralno društvo“ imelo je dne 12. t. m. svoj tretji občni zbor, katerega se je vdeležilo obilno število domačinov; tudi gostov iz južne sosedne župnije bilo je prav lepo število. Zborovalo se je v šoli. V kratkem pozdravu povdarjal je pred- sednik vrednost društvenih veselíc, koje dajejo odličnejim in prostim, pa značajnim ljudem pri- ložnost pošteno veseliti se. Dandanes bilo bi v tej reči res pomanjkanje, ko bi za to ne skrbela bralna društva; kajti, kjer se zbere vsa sodrga cele okolice in po svoje divja, tam pošten člo- vek ne išče veselja. Po zborovanju bila je vese- lica v gostilni. Omeniti moramo tukaj pred vsem domačih pevcev, kateri so nas vrlo razveselje- vali med posameznimi točkami zborovanja, kakor tudi med veselico. Priznanja vredno je, da so se v tem kratkem času tako dobro izvežbali. Posebno pohvalo zasluži še njihov pevovodja, g. naduč. Pečovnik, kajti ravno njegov trud in nje- gova skrb pokaže se na vrlih sotrudnikih nje- govih. — Med posameznimi pesmami svirala je izborna godba. Zvečer imeli smo „srečkanje“, koje je povzročilo posebno živahnost; nekateri dobitki bili so namreč take vrste, da je bil smeh,

kojega so izvabili, več vreden, kakor reč sama. S tem tretjim občnim zborom začenjamo tedaj tretje leto svojega delovanja. Tukaj ne smemo pozabiti, hvaležno spominjati se svojih dobro- tnikov, kateri so blagosrčno podpirali naše dru- šтво v preteklem letu. Zdatne podpore blago- volila sta nam doposlali č. g. poslanec dr. Jurtela in g. dr. Fr. Žizek, pravnik v Gradcu. Prisrčna hvala!

(Kmetijsko bralno društvo pri Sv. Ilju v slov. goricah) imelo bode v nedeljo dne 26. ja- nuarja t. l. popoldne po večernicah v gostilni g. Celcerja občni zbor z volitvijo novega odbora. K obilni udeležbi vabi uljudno vse čast. ude in prijatelje bralnega društva odbor.

(Učiteljsko društvo za ormoški okraj) bode imelo v nedeljo 2. februarja t. l. ob 11. uri dolo- lude svoje glavno zborovanje po tem le vspeledu: 1. Zapisnik — dopisi. 2. Domovinoslovje v ljudski šoli — predava okr. šol. nadzornik in ravnatelj g. Iv. Ranner. 3. Poročilo odbora o društvenem delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni na- sveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Pri Sv. Lovrenci na Dr. p.) vršila se je dne 16. t. m. volitev občinskega predstojništva in so bili izvoljeni: gg. Mlakar Matevž, župan, Fr. Urbas, Mih. Mustafa, Ant. Mlakar in Matija Zajc obč. svetovalci. To so sami vrli in poštenei moške ter odločni Slovenci.

(V Mariboru) priredilo je „Delavsko bralno in pevsko društvo“ dne 12. t. m. krasno veselico z gledališčno igro. Na novem odru, ki stane društvo 80 gld., igrali so vsi igralci izborni. Odli- koval se je pri veselici kvartet, ki je prvokrat nastopil v splošno zadovoljnost in presenečenje mariborskih Slovencev. Vdeležba je bila mnogo- brojna, le točnosti ni mogoče vpeljati.

(Sneža) je letos malo. Po poročilu vodo- mernega urada na Dunaji je bilo 11. t. m. v dravski in murski dolini manj kakor 20 cm snega, v dravinjski dolini komaj 5 cm in v sa- vinjski ter savski še manj kot 5 cm, v nekate- rih krajih je celo kopno bilo. Na drobno se po- roča tisti dan o debelosti snežne odeje tako-le: Mislinje pri Slov. Gradci 29 cm, Slovenji gradec 18 cm, Maribor 7 cm, Slovenska Bistrica 5 cm, Sv. Barbara 11 cm, Solčava 14 cm, Luče 15 cm, Gornji grad 5 cm, Vitanje 22 cm, Dobrna 2 cm, Loka pri Zidanem mostu 1 cm, Ljutomer 6 cm.

(„Graško učiteljsko društvo“), ki je bilo ustanovilo štaj. „Lehrerbund“, je izstopilo iz te zaveze. Čemu naj bi torej slovenski učitelji ta „Lehrerbund“ podpirali?

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) je sklenil resolu- cijo, naj se nastavi poseben nadzornik za ljud- ske šole, da se bodo šole bolje nadzorovale. Vsprejela se je tudi resolucija, da se pozove vlada, naj se letos zgradi novo gimnazijsko po- slopje. Deželni predsednik je to obetal.

(Koroški deželni zbor.) Vlada je koroškemu deželnemu zboru predložila načrt zakona, da se uvede veronauk kot obavezen predmet na celov- ški reakti. Liberalci in nemški nacionalci so zaradi tega silno jezni in preté, da vladno pred- logo zavržejo. Kdo ve, če bodo mogli za dolgo to zabraniti, kajti tudi na Koroškem že klenka zvon nemškemu liberalizmu. Pri novih volitvah se utegne nekaj premeniti obraz deželnega zbora.

(Iredentovska izdaja v deželnem zboru tržaškem.) V tržaškem deželnem zboru je pred- lagal poslanec Spadoni, naj zbor izreče svoje so- čutje italijanski vojski v Afriki. Deželni glavar ni dopustil, da bi se o tem predlogu razprav- ljalo, ker stvar ne spada v področje deželnega zbora. To je dalo povod sodrgi na galeriji, da je sikala in razgrajala. Klicalo se je: „Evviva Italija!“ „Evviva Baratieri!“ Seveda do namestnikovih ušes ne pridejo taki klici.

(Isterski deželni zbor.) Italijani niso zado- voljni, da so dejanski iz deželnega zbora izrinili slovanščino, sedaj bi jo radi še iz sodišč. Posla- nec Constantini je predlagal resolucijo, da se naj proglasi italijanščina za jedini poslovni jezik pri sodiščih. Čuditi se moramo, da vladni zastopnik ni takoj zavrnil take resolucije. Pri takih pri- likah bi bila takoj odločna beseda na mestu. — Ko je imel poslanec Laginja obljubiti, ni hotel deželni glavar prečitati besedila obljube v hrvaš

čini, četudi so zahtevali slovanski poslanci. Ko je pa poslanec Spinčić spregovoril o napadu na slo- vanske poslance pri Piranu, so italijanski poslanci napravili grozen škandal. Nekateri so kričali: „Ste dobili, kar ste iskali; drugod bi vas bili še ubili!“ Deželni glavar je pa z največjo mirnostjo prizor gledal, ne da bi koga poklical k redu.

(Ljubljanskim nemškutarjem rase greben.)

Razdvoj med kranjskimi narodnjaki okrepil je kranjske Nemce in nemškutarje tako, da njih 5% vlada deželni zbor. Deželni predsednik baron Hein vpregel je lepo narodne zastopnike, da vlečejo nemškutarski voz, brez da bi vedeli ali hoteli vedeti. Nemškutarji odločujejo pri vsakem glasovanju v deželnem zboru, ker je mrznja na- rodnjakov med sabo večja, kakor pa do nemšku- tarjev. Baron Hein ve v pravem času stisniti roko sedaj temu sedaj onemu zastopniku in tako jih ima vedno na nitki. Deželni zbor odpošilja dva zastopnika v deželni šolski svet. Nemšku- tarji so ponudili eni in drugi stranki svojo po- moč, da se izvoli njih pristaš v deželni odbor, če glasujejo potem oni, da pride dr. A. Schaffer v deželni šolski svet. Nemci imajo tako že v osebi predsednika svojega zastopnika v tem za- stopu, tudi jeden drugi član jim je posebno naklonjen in zdaj bi spravili radi še tretjega notri, da bi imeli večino. Pri nas si ne moremo misliti, da bi sploh katera stranka Slovencev se mogla toliko spozabiti in glasovati za Nemca, če bi jim ti tudi Bog vé kaj obljubili. To bi bila breznačajnost in krivica, katera se ne da dovolj obojati. Na Štajerskem zavzemamo Slovenci 32% in nam se ne dovoli nič. Mi nimamo no- benega zastopnika v deželnem šolskem svetu, ne v deželnem odboru in tudi sploh nikjer v nobenem zastopu svojega odbornika. Na Koroš- kem tudi ni boljše; kako je v Trstu v Istri in tudi v Gorici, se tako zna. Zato pa menda se ne bode pokazala slabost, da mora povsod Nemec vladati, vsaj na Kranjskem, kjer živi 95% Slo- vencev in da bodo prišli narodni zastopniki do spoznanja, da je stvar vendar več, kakor oseba.

(Čujemo iz Ljubljane), da so volilci ponu- dili državnozborni mandat, katerega je imel do sedaj g. pl. Globočnik, preč. g. arhivariju Anton Koblarju. Želeti bi bilo, da bi se ta gospod, ki je že večkrat pokazal, da stoji nad strankarskim kranjskim prepričkom, odločil sprejeti ga, posebno ker ga poznamo, da je uzoren duhovnik, kreme- nit značaj in delaven narodnjak, ki bi gotovo dobro uplival med jugoslovanskimi poslanci na Dunaji.

(Ljubljanski mestni zastop) je sklenil v Ljubljani zgraditi novo topničarsko vojašnico, ki bode veljala 400.000 gld. Z znatnim zneskom bode k stavbenim stroškom prispevala kranjska hranilnica.

(Cesarja Frana Josipa asil v Ljubljani.) Kranjska hranilnica je o priliki 75letnice svo- jega obstanka poklonila 500.000 gld. za zgradbo, opravo in vzdrževanje hiše za 200 neozdravljivih revnih bolnikov iz Kranjske. Stavišče je hranil- nica že kupila za 20.000 gld. poleg poslopja usmiljenih sester blizu nove bolnice. Zavod se bode imenoval cesarja Frana Josipa asil.

(Požar na ljubljanskem barju.) Dne 17. t. m. so pogoreli hiša, hlev in šupa posestniku Jos. Jarcu na ljubljanskem barju. Zažgal je z žve- plenkami petletni sinček.

(Zgorela je) v Šmartnem pod Šmarno Goro na Kranjskem štiriletna Frančiška Zivalič. Mati je šla prst, pustivši otroke same. Otroci so pri- šli do žveplenk in naredili ogenj. Deklici se je obleka vnela in se je tako opekla, da je kmalu umrla.

(Premeščenje vojaških posadk.) Pešpolk št. 87. bode baje prihodnje jesen premeščen iz Trsta v Pulj; v Trst pride 27. pešpolk in 97. pešpolk pa baje pojde v Celovec.

(Posojilnica v Radečah) pri Zidanem mo- stu ima svoj občni zbor dne 30. januarja t. l. ob 9. uri popoldne v dvorani gostilne g. F. Pe- triča v Radečah.

(Ubil se je.) Dne 15. t. m. pri Zidanem mostu spodletelo je nekemu posestniku iz svibenske župnije, ker je bilo ledeno in pal je čez škarpo. Še tisti dan je umrl v Radečah, kamor so ga bili pripeljali.

(Nesreča na lovu.) Dne 16. t. m. je bil lov pod Kumom na Dolenjskem. Trije lovci šli so

drug zraven drugega. Jednemu se po nesreči sproži puška, katero je nosil na rami po strani in krogla je zadela njegovega lovskega tovariša in ga smrtno poškodovala. Lovec, kateremu se je puška sprožila se je sam naznanil pri okrajnem sodišču v Radečah.

(Posojilnica v Zatičini), ki se je bila že lani ustanovila, začela bode v kratkem poslovati, ko si je v ondotnem gradu preskrbela potrebno pisarnico in naročila potrebne tiskovine.

(Letošnjemu vinu) — tako se nam poroča iz krške okolice — je cena nekoliko padla, ker imajo ljudje še precej te dobre kapljice. Cena mu je zdaj navadno 12 gld. staro vedro.

(Posojilnica v Trebnjem), lani ustanovljena, je začela 15. t. m. uradovati.

(Krška kmetijska podružnica) ima v nedeljo, 26. t. m. popoldne shod v Cerkljah, kjer se bode govorilo o trtoreji ameriški, o živinoreji itd. C. kr. živinozdravnik, g. Wirgler, bode govoril o kužnih boleznih pri živini; o istem predmetu bode govoril dopoldne že pri Sv. Križu pri Kostanjevici.

(Centralna posojilnica slovenska) je že priobčila „I. Izvestje“, ki obsega za kratko dobo (od 1. sept. do 31. dec. 1895) že opravilno poročilo, denarni promet, račun dobička in zgube, stanje (bilanco) in vabilo k občnemu zboru. Iz opravljenega poročila posnamemo, katere posojilnice (14 po številu) so bile zastopane pri ustanovnem občnem zboru in katere (3) so še potlej z osrednjim zavodom v zvezo stopile; dalje to, da utegne „Centralno posojilnico“ kranjski deželni odbor, ki je bil zaprosen za 50.000 gld. kredita, v ta namen podpirati, da bi zavod mogel kranjskim posojilnicam v pomoč biti. Kakošen promet je imela „Centralna posojilnica“ lani, to smo že zadnjič objavili. Račun dobička in zgube ne kaže zgube, kar bi sicer čisto naravno bilo, ker so znašali ustanovni in upravni stroški blizu 100 gld., ki pa so se pokrili z došlim enako velikim darilom. V bilanci je že zaželjeno nekoliko rezervnega fonda, ki se je nabral iz došle vstopnine. „Iz malega raste veliko“. — Občni zbor bode v četrtek, 5. marca ob 3. uri popoldne v Krškem s sledečim dnevnim redom: Potrjenje letnega računa, volitev načelstva in nadzorstva, predlogi.

(Slovensko posojilništvo leta 1895.) „Prva posojilnica, ki je poleg „Centralne posojilnice slovenske“ že poslala svoj računski sklep za minulo leto, je okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji. Kako je bila potrebna ta denarna zadruga v Idriji, to kaže njeno prvo poročilo za dobo od 4. nov. 1894 do 31. dec. 1895, iz katerega posnamemo, da je imela v tej dobi 1.336.125 kron prometa, da je napravila 2706 kron čistega dobička, ki se je pridelal rezervnemu fondu, kateri znaša z vstopnino (510 kron) vred že 3216 kron v prvem letu. Samo na hranilnih vlogah je došlo temu zavodu od 1478 strank 456.630 kron.

(Volkovi na Kranjskem.) V Petelinah na Notranjskem je gozdar Tomaž Smrdel dne 15. t. m. naletel dva velika volka in je jednega ustrelil. Drugi je pa srečno odnesel pete.

(Višjo državno obrtno šolo) mislijo osnovati merodajni krogi v Celovcu. Na tej šoli se bode mej drugim tudi gojila elektrotehnika, ki je v današnjem času velicega pomena.

(Deželna razstava v Celovcu.) Celovski mestni zastop se je obrnil do deželnega zbora, da se bode priredila leta 1898. deželna razstava v Celovcu.

(Schmidt-Zabierow — celovski častni meščan.) Povodom sedemdesetletnice je celovski mestni zastop imenoval deželnega predsednika častnim meščanom. To pa ni šlo povsem gladko in celo že kazalo, da častno meščanstvo pade po vodi. Ko so se prvi pot o tem posvetovali v seji, so nemški nacionalci silno ugovarjali. Večina je dotični predlog odklonila. Stvar je vzbudila veliko razburjenost; župan je hotel odstopiti. Začeli so liberalci na vse mogoče načine obdelovati nemške nacionalce, celo krasen spol je pri tem igral veliko vlogo in omečili so jih toliko, da se je večina dobila in da so drugi obljubili, da se seje ne udeležijo. Tako je bil naposled voljen deželni predsednik jednoglasno častnim meščanom in Posch ostane še župan celovski. — Tudi slovenska občina na Jezeru, spozabila se

je in mu poklonila častno občanstvo, bržčas zato, ker je Slovence vedno preganjal. Sramotno je tako klečeplazenje, posebno če je župan Slovenec, ki velja, da je izkušen.

(Poslopje za goriško slovensko šolo.) Ministerstvo je zaukazalo, da mora goriški mestni zastop v mestu preskrbeti poslopje za slovensko šolo. Začasno sme pa porabiti vojašnico pod Turnom. Mestni zastop se misli pritožiti proti temu ukazu na upravno sodišče.

(Pomazana cesarjeva podoba.) V Trstu je v mestni realki nekdo namazal cesarjevo podobo. Najbrž je to storil kak dijak. V Trstu se pa za to dosti ne brigajo, ker so podobni dogodki jako pogosti in jih nekateri gospodje imenujejo „nedolžne otročarije“.

(Tatvine v Trstu.) Iznajmljevalki postelj A. Vodopivec je nekdo vlomil v stanovanje, ko je ni bilo doma. Ukradel je dve hranilnični knjižici za 250 gld. in obleke za 46 gld. — Nepoznan tat je ukradel tvrdki Vittoriodi A. Piazza napisno tablo. — Zaprl so 52letno branjevko Heleno Monzano, ker je v neki gostilni opila mizarja Miho Muliča in mu ukradla 30 gld. — Vozniku Franu Bahu je tat iz senjaka vkral več obleke in žepno uro. — Čuvaju Kristjanu Batiču pri tvrdki Luzzatto je iz pisarne omenjene tvrdke ukradena po noči žepna ura.

(V Opatijo) je te dni došla nadvojvodinja Štefanija s svojo hčerko Elizabeto in ostane ondu čez zimo.

(Občinska volitev v Kastvi) Pri občinskih volitvah v Kastvu zmagala je v vseh treh razredih hrvatska stranka, če tudi je namestnik Rinaldini z vsem svojim vplivom podpiral Italijane.

(Omika isterskih Italijanov.) Dne 11. t. m. se je vozilo osem slovenskih poslancev iz Poreča v Trst s parobrodom. Ker je pa bil velik vihar, bili so prisiljeni izstopiti v Piranu. Še na parobrodu se je ponudil neki voznik, da pelje poslance v Trst. Že na pomolu so začeli Italijani zasramovati in psovati slovenske poslance. Skozi vse mesto so jih spremljali z grozovitim kričanjem. Nikjer se pa ni pokazal noben redar, ki bi bil razgnal razgrajče. Policija se je najbrž bila nalašč poskrila. Poslanci so bežali iz mesta in so blizu Starega grada pričakovali najeti voz. A voza ni bilo, pač pa so prišli Italijani za poslanci in jih celo kamnali. Vozača, ki so ju bili poslanci najeli in dobro plačali, sta nakrat se uprla, da ne gresta več dalje. Poslanci morali so tako v največji burji hoditi peš in nositi prtljago. Na potu ste poslance pretekli dve kočiji. Na njih se je peljalo v Izolo nekaj Italijanov, da so Izolčane pregovorili, da jim tudi niso hoteli dati voza. Tako so poslanci peš morali do finančne kasarne pred Koprom, kjer so prenočili na posteljah finančnih stražnikov. Omeniti je pa, da razgrajči niso bili kaka poulična družina, temveč so lepo oblečeni laški gospodiči pokazali svojo omiko. To se je godilo v Avstriji, ne kje v Srednji Afriki! res vsa Avstrija nima tolike moči, da italijanske iredentovce nauči, da tudi zanje veljajo zakoni.

Druge avstrijske novice.

(Volilni preosnova.) Po volilni preosnovi, katero bode predložil grof Badeni državnemu zboru, bode se v novi volilni skupini volilo 70 poslancev. Volili bodo vsi sedanji volilci, potem pa še mnogi drugi polnoletni samoupravni moški. Od volilne pravice bodo baje izključeni posli. To so zlasti železi veleposestniki in pa nemški konservativci. Štajerska bode v novi kuriji volila štiri poslance, Kranjska, Koroška, Trst, Goriška in Istra pa po jednega. Češka bode v novi kuriji volila 18, Galicija 15, Dolenja Avstrija 9, Moravska 7, Gorenja Avstrija in Tirolska po tri, Dalmacija in Bukovina po dva, Solnograška in Predarlška pa po jednega poslanca. O tej volilni preosnovi bomo o priliki več govorili. Kar se tiče Štajerske, se bode Slovincem za to poganjati, da se volilni okraji za nas neugodno ne razdele. Na Kranjskem je zagotovljena izvolitev slovenskega poslanca v tej skupini, na Koroškem in v Trstu pa Slovenci nimamo nobenega upanja. V Istri in na Goriškem pa utegnejo Slovenci zmagati, ako ne bodo rok križem držali.

(Nova ministra.) V nedeljo sta bila imenovana dva nova ministra. Osnovale se je novo

železniško ministerstvo. Dosedaj so železniške stvari spadale pod trgovsko ministerstvo. Ker se pa število državnih železnic vedno množi, se je pokazalo potrebno, da se osnuje posebno železniško ministerstvo. Izročilo se je podmaršalu Emilu vitezu Guttenbergu, ki je zaradi tega dobil odpust pri vojakih. Guttenberg je iz stare plemenite vittenberške rodovine, kateri je cesar Rudolf II. 1603 leta podelil plemstvo. V sedemnajstem stoletju se je ta rodbina preselila v Avstrijo. Jeden prednikov sedanjega železniškega ministra se je odlikoval s posebno hrabrostjo, ko so 1683. Turki oblegali Dunaj. Sin njegov je bil od 1705—1709. leta dunajski župan. Emil vitez Guttenberg je bil 1841. leta rojen v Tamsmegu kot sin c. kr. nadgozdarja in poznajočega c. kr. dvornega tajnika in je dovršil gimnazijo v Gradcu in ženijsko šolo v Korneriju. Leta 1859. je postal poročnik in se je udeležil bitve pri Solferini; leta 1866. je dovršil višjo vojno šolo in bil prideljen generalnemu stabu, kjer se je udeležil bitve pri Kraljevem gradu. To leto je postal še stotnik v generalnem stabu in spisal delo o preskrbljevanju vojaštva, za kar je dobil Frana Josipa reda viteški križ. Služboval je pozneje nekaj časa pri dveh konjiških polkih, potem pa prišel kot major v generalni štab in služboval dalje časa v Gradcu. L. 1878. se je udeležil bosenske okupacije in zaradi svojih zaslug na bojišču bil odlikovan z viteškim križem Leopoldovega reda z vojno dekoracijo. Leta 1880. je postal podpolkovnik in 1883. načelnik železniškega oddelka v vojnem ministerstvu, ter na tem mestu povspel v polkovnika in generalnega majorja. L. 1894 je bil pa imenovan podmaršalom in prednačelnikom generalnega štaba. Dolgo let se je bavil z železniškimi zadevami in govori se, da je izveden v tacihi stvarih. Za svojega službovanja v generalnem stabu je bil odlikovan s komturnim križem Frana Josipa reda in več inozemskimi redi. — Ob enem z imenovanjem železniškega ministra se je tudi preustrojila uprava državnih železnic. Določilo se je mej drugim, da bode uradni jezik nemški, izvzemši v Galiciji. Ta določba pač ne bode posebno zadovoljila Čehov. — Ministrom za Galicijo je pa imenovan dr. Eduard Rittner. Ta minister se ima pred vsem baviti z gališkimi stvarmi. Novi minister je rojen l. 1845. v Bursztynu v Galiciji. Pod Golnehawskega ministerstvom je bil vstopil v politično službo in je kmalu postal okrajni komisar. Ob enem je pa kot privatni docent predaval cerkveno pravo na levovskem vseučilišču. Leta 1874. je bil imenovan izrednim in tri leta pozneje rednim vseučiliškim profesorjem. Leta 1884. ga je minister Gautsch poklical v učno ministerstvo, kjer je prevzel referat za gališke zadeve in židovske bogočastne stvari. Drugo leto je postal ministerški svetnik in 1891. l. sekijski načelnik in so mu izročili vse bogočastne zadeve. Leta 1880. je bil voljen v državni zbor, v katerem se je posebno zanimal za šolske stvari. V Kielmanseggovi vladi je bil dr. Rittner začasni vodja učnega ministerstva. — Imenovanje novih ministrov pa ni zadovoljilo Čehov. Pod Taaffejevo vlado je bil dolgo časa baron Pražak minister za dežele češke krone. Sedaj se je pričakovalo, da se obnovi to ministerstvo za češke dežele in se češki minister imenuje ob enem z ministrom za Galicijo. To se pa ni uresničilo.

(Kielmansegg — pojde.) Jedva je dal ostavko Thun, že se govori, da kmalu odstopi dolnjeavstrijski namestnik grof Kielmansegg. Grof Badeni ni nič kaj zadovoljen z njim, ker ga je menda nekajkrat malo napak poučil o dunajskih razmerah. Pravega prijateljstva mej grofom Badenijem in Kielmanseggom itak ni, zadnji je le nerad prepustil vladno krmilo grofu Badeniju. Bil bi namreč rad sam stalni ministerski predsednik.

(Srednje šole v Avstriji.) V totranski državni polovici je 266 srednjih šol in sicer 182 gimnazij in 84 realk. Učni jezik je na 98 gimnazijah in 59 realkah nemški, 41 gimnazijah in 17 realkah češki, 25 gimnazijah in 4 realkah poljski, 4 gimnazijah in 3 realkah italijanski, na 2 gimnazijah maloruski, 3 gimnazijah hrvatski, 9 gimnazij je dvojezičnih, slovenske ni nobene srednje šole. Na gimnazijah je 59.975 in na realkah 26.428 učencev.

(**Mladočeška zmaga.**) Najvažnejša novica v avstrijski notranji politiki je, da je češki namestnik grof Thun dal svojo ostavko. Ko je po ovinkih z Dunaja izvedel, da ga višji krogi ne mislijo podpirati, dal je ostavko in vlada jo je vsprejela. Thun vodi namestniške posle samo še do konca deželnozborskega zasedanja. Kakšne posledice bode imel odstop Thunov, se danes še ne ve. Le to je gotovo, da so zaradi njegovega odhoda ravno tisti najbolj nevoljni, kakor so tudi bili zaradi njegovega nastopa — Nemci namreč.

(**Odvetniške obljube v češčini.**) Najvišje sodišče je odločilo, da smejo odvetniki storiti svoje obljube tudi v češčini. Do sedaj se je ta obljuba povsod zahtevala v nemščini.

(**Volitve v Galiciji.**) Državno sodišče se je izreklo, da se je rušil zakon, ko je pri deželnozborski volitvi v Biali okrajni glavar samovoljno izbrisal katic 150 volilcev.

(**Napad na sekcijkega načelnika.**) V učnem oddelku hrvatske vlade pripetil se je v soboto izreden dogodek. Pred dvema mesecema kali so odpustili profesorja Quinquereza iz službe in se je proti njemu začela preiskava. Profesor Quinquerez je prišel v pisarno sekcijkega načelnika Kršnjavija in zahteval, naj prekliče odpuščenje njegovo iz službe, ker on je nedolžen. Ker se Kršnjavi ni hotel vdati, je profesor zaporedoma pograbil dva tintnika in ju sekcijskemu načelniku vrgel v glavo. Kršnjavi je dobil dve neznatni rani. Napadovalca odpeljali so v zapor. Vladni hrvatski listi pišejo, da se je profesorju zmešalo v glavi.

(**Avstrijski grb na poslopju ogerskega ministerstva.**) Jeden ogerskih ministrov, tako imenovani minister pri kraljevem dvoru biva navadno na Dunaju in ima ondu svojo palačo. Na tej palači je pa tudi cesarski orel. To je bilo dobro celih 25 let, a letos je pa jel ta orel v oči bosti Ogre in ogerski poslanci so se zaradi tega jezili v zborih. Ministerski predsednik jih je s tem potolažil, da se bode letos ministerska palača popravljala in tedaj izgine ž nje tudi cesarski orel. Ta dogodek je nam zopet pokazal, kako da Ogrji sovražijo, kar je avstrijskega, samo avstrijski denar jim je ljub.

(**Konfiskovani slovanski novci.**) Mej ogerskimi Srbi se je nabiralo, da se ob sedemdesetletnici pokloni vrlemu rodoljubu Miletiću narodno darilo, da bode mogel na stara leta brezskrbno živeti. Sedaj živi Miletić v veliki bedi. Madjarska oblastva so pa konfiskovala nabrane novce.

Ogled po širnem svetu.

(**Nemščina v Srbiji.**) Srbska skupščina je sklenila, da se upelje na duhovskih semeniščih v Srbiji nemščina kot obvezni predmet. Nemška kultura je torej našla pot v Srbijo.

(**Osleparjeni izseljenci.**) Te dni se je odpeljalo iz Genove v Brazilijo katic 800 ogerskih in galiških izseljencev. Osleparil jih je neki slepar za 1700 gld. Avstro-ogerski konzulat in pa pristaniška policija sta se za osleparjence potegnili in res so dobili denar nazaj. Treba je pač gledati, komu kdo zaupa.

(**Floquet.**) Minulo soboto je umrl v Parizu bivši ministerski predsednik francoski Floquet. Pokojnik je bil odločen republičan. Potegoval se za osnovo republike še pod Napoleonom III. Bil je obče čislani odvetnik v Parizu. Rusiji v mladih letih ni bil naklonjen, ker je mnogo občeval s Poljaki, ki so živeli v Parizu. Ko je bil car Aleksander II. leta 1867. prišel v Pariz, je bil pri vsprejemu Floquet zaklical „Živela Poljska!“ Za tretje republike je igral Floquet v politiki veliko vlogo. Večkrat je bil predsednik zbornice, jedenkrat je pa bil ministerski predsednik. Ravno tedaj je general Boulanger pripravljaval nekaj prevrat in je baš Floquetova vlada imela mnogo neprijetnosti z njim. Pod Floquetovo vlado se je dovolilo znano veliko posojilo panamski družbi, pri kateri zadevi je bilo mnogo poslancev podkupljenih. Ko je poznaje panamsko podjetje se ponesrečilo, je tudi Floquetov ugled pri tem trpel, če tudi se mu nobena krivda ni mogla očitati. Poslednja leta je bil Floquet senator.

(**Slovani na Kitajskem.**) Te dni je na Dunaji avstrijski generalni konzul v Šangaju Haas predaval o Kitajski in Kitajcih. Haas že biva 30

let na Kitajskem. Prva leta njegovega bivanja je na Kitajskem bilo le malo Evropecev. Sedaj je pa v vsakem primorskem mestu evropska naselbina. Posebno je dosti Slovanov, največ pa Dalmatincev na Kitajskem. Dalmatinci pa ondu ne ostanejo, temveč se čez nekaj let vračajo v domovino z denarjem, katerega so prihranili.

(**Vstaja na Kubi**) se je razširila po vsem otoku, če tudi je španski vrhovni poveljnik vedno poročal o zmagah. To je pa vzbudilo veliko nevoljo na Španskem, in začeli so zahtevati, da se Martinez Champosu odvzame glavno poveljništvo. Te dni se je to tudi zgodilo in on je že na potu v Evropo. Dvomimo, da bi bili drugi generali kaj srečnejši.

Dopisi.

(**Mozirje.**) V tukajšnjem trgu in njegovem obližnji je letos sadje kaj dobro obrodilo. Prodalo se ga je čez 600 q po 6—8 gld. q in še dražje ter se je zanj skupilo okoli 5000 gld. Poleg tega se je naredilo še mnogo mošta in nekaj se je pa sadja prihranilo tudi še za domače potrebe. Pa tudi sodarji, ki so čez 200 večjih in manjših sodov za jabolka naredili, imeli so dovolj zasluzka, kakor tudi krčmarji, pri katerih so se sadni trgovci zadrževali. Vse to pač jasno in neovrgljivo priča, da ga ni pridelka, ki bi pri tako malem trudu in tako neznatnih troških toliko dobička dal, kakor ravno sadje. Radovedni smo toraj, ali se bodo enkrat našim kmetovalcem oči odprle ali ne. Stara navada naših kmetov je, da kakor se jih več snide, vedno le tožijo o visokih davkih in slabih letinah ter se dostikrat hučujejo nad gosposko in raznimi drugimi stanovci, katerim se baje boljše godi in ki drugega ne vedo in ne znajo, kakor ubogega kmeta dreti in molsti. Ne ozirajmo se na to, da je tako govoričenje dostikrat čisto krivično in neresnično, vsak človek in bodisi katerega stanu koli, ima dovolj dela in nobenemu se nič zastoj ne da, je to tudi navadno le neki izgovor, s katerim ti ljudje sami svojo malomarnost in zanikernost pokrivajo in tako rekoč zagovarjajo. Kdor vedno le tako modruje, poleg pa roke križem drži in tobak kadi, tisti pač zastoj pričakuje boljših letin, boljših časov; njegovo upanje na znižanje davkov in povišanje dohodkov se mu pač težko kedaj izpolni. Davke znižati ni lahka reč, kajti država ima veliko potreb in torej brez davkov biti ne more. Letine se tudi ne bodo zdatno zboljšale, ako sami k temu ne pripomoremo, ako sami ne skrbimo za to, da se povzdigne vrednost zemlje in se povišajo njeni pridelki. Če bomo pa sami kaj storili, to se reče, če bomo manj tarnali pa malo več delali, če bomo svojo zemljo umno obdelovali ter zlasti sadno drevje lepo oskrbovali in koder je prostor — in tega se pri nas nikjer ne manjka — novo zasadili, potem se smemo tudi boljših letin nadjeti; zemlja nam bode potem donasala toliko, da bomo imeli dovolj za davke in druge potrebe. Skrbno in umno gospodarstvo je toraj edini pripomoček proti vedno rastoči bedi na kmetih. Da je treba človeku tudi čez vse marljivemu in varčnemu biti, dohodke in stroške dobro preračunati, ume se samo po sebi. Da pa vsak, ki razumno kmetuje, lahko pošteno shaja, to uče skušnje. Redko je slišati, da bi priden gospodar prišel na boben, in od deseterih, katerim se zemljišče proda, je gotovo devet takih, ki so svojo britko osodo s seboj brezbriznostjo sami zakrivali. Le z umnim gospodarstvom, vstrajnim delom in varčnostjo se zamore kmetiški stan utrditi. Kjer pa tega ni, tam tudi najboljše postave nič ne koristijo in tudi kmeta pred grozečim propadom rešile ne bodo. Da bi vendar vsi kmetovalci to dobro pomislili.

(**Iz Bačkovca pri Ptuj.**) V nedeljo 5. januarja 1896 priredilo je „Kmetijsko bralno društvo“ v Krčevini pri Ptuj svoj prvi društveni večer. Čeravno je poprejšni dan snežilo ter hotelo nam skaliti prvo društveno zabavo, bilo je drugi dan lepo, posebno popoldan.

Gredé od mesta ob slavni Grajeni proti Windischu zapazili smo dve zastavi — cesarsko in slovensko — koji ste naznanjevali slovesen dan Krčevincev. Prišedši do Windischa zagledamo z venci okinčana vrata in duri, znamenje,

da se danes tukaj shajajo društveniki na zabaven večer s petjem.

Do mraka napolnila se je prva precej velika soba raznega ljudstva gosposkega in kmetškega stanu. Društveni mešan zbor zapoje pesem „Slovensko dekle“. Na to povzame predsednik „Kmetškega bralnega društva“ besedo ter vse navzoče pozdravi, naznanjajoč, da „Kmetško bralno društvo“ nima samo namena podajati udom le duševne hrane, ampak tudi včasih prirediti društvenikom v razvedrilo zabaven večer.

G. dr. A. Brumen napil je društvo, izražajoč željo, da bi društvo v tem smislu kakor do zdaj nadaljevalo svoje delo. Povdarja tudi, da ima društvo nekaj sovražnikov, kojih pa naj nikdo ne posluša. Vsak naj dela po svoji moči v prid društva. Slabo je jabelko, v koje se sršeni ne zaganjajo. Jako laskavo izrekel se je o društvenem mešanem zboru, kateri je sodeloval tudi na „Silvestrov večer“ v čitalnici.

Predsednik se mu za laskavo napitnico zahvali naznanjajoč, da društvo šteje že 86 udov, kar je gotovo že lepo število.

Zaprečiti hočemo vsak po svoji moči in dolžnosti besnemu nasprotniku pot, da biseri naše vere, naše narodnosti in ljubezen do presvetlega cesarja ne zginejo nikdar iz slovenskih pokrajin. Črvič v prahu se boji pogina, ni čuda, da noče poginiti ni eden narod! Da, bati se je celo človeka, ki bi želel narodnega pogina, takega človeka, koji je zatajil glas te najblaže mu duše, ki ga je prva prekrizala — takega se je bati. — To blago narodnost svojemu ljudstvu ohraniti namerava naše društvo.

Pele so se razne narodne pesmi, posebno Slomšekove.

Kdor je bil navzoč, mora pritrditi, da mu bo ostal ta večer v trajnem spominu. K temu pa niso pripomogli sami društveniki, ampak tudi izvrstna postrežba krčmarja g. Windischa, kateremu bode izrečena javna zahvala.

(**Ljutomer.**) V nekem časopisu smo čitali, da je naš „velikocenjeni“ gospod okrajni sodnik Jessernigg nasvetoval, da se da 10 gld. za celjski „Studentenheim“. Kdo pa je vendar ta velikodušni Jessernigg, ki tako požrtvovalno podpira velikonemštvo v staroslavnem Celju? No! narodil se je tam nekje pri Rogatcu in je nosil v pričetku svojega slav. življenja resaste hlače in hodno srajco, kakor drugi njegovi vrstniki. Pasel je tudi bele junčke, katere je vračeval po slovenski. Osoda privedla ga je potem v Celje, kjer se je v raznih šolah naučil tudi nemški. Vendar se pa mora njemu na čast pripoznati, da se je pajdašil ves čas le s slovenskimi tovariši, kateri so mu popravljali naloge in katerih pomoči se je tudi vedno posluževal, kajti oči je imel bistre, kakor ris. S se slov. tovariši je tudi prepeval prelepe in vzbujajoče slov. pesmi, s katerimi so se takrat dijaki navduševali za narodno delo, katero jih čaka. Ko je potem po dovršeni latinski šoli kot pošten slovenski Jezernik zapustil Celje ter je po končanih vseučilišnih naukih postal sodnik, slekel je nalik gadu svojo staro slovensko kožo ter je skočil z vsemi štirimi v nemčurski meh. Da si ni izumil smodnika, tako je vendar po pripomoči in milosti gospode in rajnega predsednika, kateremu se je z dušo in telesom zapisal, splezal na stol ljutomerskega sodnika. Na tem stolu tedaj ta „visokocenjeni“ slov. janičar ne sodi le krivice in pravice, temveč on deluje tudi z vsemi svojimi „duševnimi in gmotnimi velesilami“ za povzdigo nemške kulture med Slovenci, za blagor in srečo velikonemštva, za Bismarkijo in Vsenemčijo. Mogoče — pri nas je namreč vse mogoče — da to zaslužno in občeukoristno delovanje okrajnega sodnika ljutomerskega, v Jessernigg-a prelevljenega Jezernika spravi na kako višje mesto, kjer bode imel večjo plačo, in bode toraj še mnogo več nego borih 10 gld. zamogel žrtvovati za obrambo nemškega „Voterlanda“, katerega hočejo sedaj ti hudobni Slovenci kar preplaviti. Ljutomerski Slovenci pa se lahko ponašajo, da imajo sodnika, tako požrtvovalnega, učenega in navdušenega za nemški „raj“ in Bismarka, kakoršen je visokocenjeni g. Jessernigg ali po starem kopitu Jezernik. Nemški Celjani pa se mu za vse te nevenljive zasluge izkažejo gotovo hvaležne, in ga imenujejo svojim častnim „pur

garjem", in kadar bode on zapustil torišče slavne svoje javne delavnosti in prezaslužnega svojega življenja, dadó mu tam za gradom mesto, kjer bode zastoj imel zrak in svetlobo.

Narodno-gospodarske novice.

Premišljevanje o lanskem letini.

Letina v ravnokar minulemu letu ni bila najboljše, pa tudi ne najslabša. Ozimino je vso vzela dolga in huda zima, še precej dobro se je pa obnesla jarina. Krme dobilo se je dovolj, kakor tudi drnie ali malvone. Živini se je toraj cena precej povzdignila in tudi mnogo svinj se je dobro pitalo. Posebno dobro pa so se to leto zopet enkrat obnesli vinogradi. Napravilo se je mnogo in tudi prav dobrega vina. Zlasti pa so imeli tisti, ki svoje vinograde že več let škropijo, letos prav dobro trgateg. Vsled strupene rose, katera napada listje, je pri nas v zadnjih letih mnogo vinogradov popolnoma oslavelo. Kako bi pa tudi ne? Listje je pri rastlini to, kar so pri človeku pljuča in želodec, po listji rastlina diha in v njem se rastlinska hrana prireja. Ako je toraj listje bolno, tedaj mora hirati cela rastlina. To je toraj glavni nauk, da je pri nas vinska trta skoraj popolnoma oslavela. Zato bi moral pač vsak pameten človek hvaliti Boga, da se je našel pripomoček proti strupeni rosi. Pričakovati bi bilo, da bodo naši vinogradniki kar z veseljem segli po tem pripomočku, zlasti še, ker tudi stroški niso preveliki. Vendar pa se to še ni zgodilo. Le nekateri so škropili, drugi pa so svojo zanikernost, malomarnost in nespamet zagovarjali s tem, da so rekli, kaj bomo škropili, vsaj Boga vendar ne prisilimo. Pustili so toraj svoje vinograde v nemar in nova uima jih je v malo letih skoraj popolnoma uničila. Bog se res ne da prisiliti, pa kdor bode vedno le modroval, tisti bode imel v kratkem osušene vinograde in prazne kleti. Bog namreč hoče, da delamo, ne pa da roke križem držimo in če nam pošlje to ali ono uimo, moramo si najpoprej sami pomagati, potem nam pa tudi Bog svoje pomoči odrekel ne bode. Zato nam je pa Bog dal tudi potrebne in dobre pripomočke. Da bi se vendar vsi posestniki vinogradov enkrat spametovali, ter da bi brez izjeme vsi pričeli svoje vinograde prav marljivo škropiti. Le tem potem smemo upati, da se nam dobra vinska leta zopet povrnejo. — Pa ni je nesreče brez sreče, pravi pregovor. Tudi dosedajna slaba vinska leta in razne uime prinesle so dosti sreče za naše vinogradnike. V krajih, v katerih je vinsko trto uničila trtna uš, delajo nove vinograde, ki so mnogo lepši, rodovitnejši in tudi bolj umno obdelani, nego so bili stari. Vsaj pravijo Bizeljanci, da še le sedaj vedo, kako je treba vinograde obdelovati. To pa je za nove vinogradnike največjega pomena, kajti je dognana resnica, da so se in se še pri nas obdelujejo vinogradi tako malomarno, da se je le čuditi, da še sploh kaj rodí. — Isto tako, bi rekli, je vsled slabega pridelka v vinogradih, pri nas nastalo mnogo brajd od trte Izabele. Te brajde se čedalje bolj širijo in množijo in letos je na njih priraslo prav mnogo vina. Da si to vino za kupčijo morebiti ni najboljše, tako je vendar za dom prav dobra, okusna in zdrava pijača. Mi bi toraj našim kmetovalcem svetovali, da si zasade brajde, kolikor je le mogoče. Na njih pridelali si bodo dovolj pijače za domače potrebe, — o sili pa tudi za kupčijo — kar je gotovo več vredno, nego pa če po raznih bolj ali manj dobrih navodilih delajo „pikolo“ s katero bodo izgubili svoje pošteno ime ter bodo skazili vso vinsko kupčijo, kakor se to čuti že letos. Zato je pa tudi jako kočljiva stvar, ljudi učiti, kako je ponarejati vino. Mnogo vinogradnikov je namreč tako nepoštenih, da „pikole“ ne rabijo le za dom, temveč jo vlivajo tudi med drugo vino, katero potem za pristno prodavajo. Taki ljudje kazijo potem vinsko ceno tudi drugim poštenim možem. Zasajajmo torej rajši brajde, katere kinčajo poslopja, okoli katerih so napejlane, one obilno obrodí in le malo veljajo. Na prav malem prostoru se da mnogo vina pridelati in to celo v krajih, v katerih dosihdob vinske trte ni bilo.

V hladnih, planinskih krajih so letos nekateri gospodari pridelali po 20, drugi po 2—14 in še več polovnjakov izabele in to kar na brajdah. To je pač lep pripomoček za vsako hišo in če je tudi vino tu in tam nekoliko bolj kislo, tako je vendar še mnogo boljše od tiste židovske borse, ki se žalibog tudi po naših krčmah za drag denar prodava. Kdor ima okusno in zdravo pijačo doma, pa tudi manj zahaja v krčme ter si tako mnogo denarjev prihrani. Zatoraj se naj tudi zanaprej brajde tako marljivo zasajajo, kakor so se do zdaj, bodi že okrog poslopij, ali pa tudi po vrtilih in še drugod. Brajda v vrtu ob potih ne dela prav nobene škode in zelenjava po gredah med brajdami ravno tako dobro stori.

Prav dobro se je letos obneslo tudi sadje. Obrodilo sicer ni povsod, temveč le tu in tam, pa kjer je obrodilo tam se je hitro in prav dobro prodalo. Znani so nam posestniki, ki so dobili po 100—800 gld, kar za jabolka, koliko je pa takih, ki so dobili spod 100 gld.; poleg tega pa so navadno naredili po več polovnjakov mošta in tudi nekaj kisa za dom. In kaj so imeli se sadjem opraviti? Nič drugega, nego da so ga lepo obrali. Nekateri pa še tega niso storili, temveč prodali so sadje kar na drevju. Če vse to pomislimo, potem pač lahko rečemo, da ga ni pridelka, ki bi pri tako malem trudu in tako neznatnih stroških toliko dobička dal, kakor ravno sadje. Koliko dela in stroškov vzamejo vinogradi, njive, hmeljišča itd., sadovniki pa skoro nič. In vendar je pri nas umno sadjarstvo tako zanemarjeno, da je joj! Veliko, veliko krajev znaš prehoditi, ne da bi naletel le na eden umno oskrbovan sadovnik. Koliko je pri nas še prostorov, koder bi lahko najlepše sadno drevje raslo, ki so prazni ter tako le malo ali pa tudi nič ne vržejo, dasi se mora tudi od njih davek plačevati. Kaj pa je tej žalostnej prikazni vzrok? Nič drugega nego malomarnost, ki je pa navadno združena tudi z nerodnostjo. Malomarni so v prvi vrsti tisti sebičneži, ki pravijo, saj sadu učečal ne bodem; potem tisti, ki raje denar zapijejo ali zaigrajo, nego da bi ga porabili za zboljšanje svoje zemlje in končno tisti, katerim sploh ni za nobeno delo, ki pravijo, tako sem dobil, tako bodem tudi pustil. To so ljudje, s katerimi se sploh govoriti ne dá, to so svoje glavni malomarneži in prav škoda je, da takim ljudem le košček zemlje v roke pride. Nekateri bi pa morebiti v sadjarstvu vendar kaj več storili, pa oni ne vedo, kako začeti in toraj rajši kar vse pusté. Takih je morebiti pri nas največ. Skušnja namreč uči, da se mnogo ljudi da poučiti, in da se sadjarstva tudi polagoma bolj lotijo, ako jih le kdo k temu napeljava. Zato bi se pri nas moralo v prvi vrsti skrbeti za primeren poduk v umnem sadjarstvu. Ne smeli bi se pa toliko zanašati na tujo, tembolj pa na svojo pomoč. Le če bomo sami složno, vstrajno in vsestransko delovali v prid kmetijstva v obče in sadjarstvo še posebej, tedaj tudi naš trud brez uspeha ostal ne bode in sadjarstvo se bode sčasoma pri nas povzdignilo do tiste veljave, katera mu po vsej pravici gre. Želeti bi torej bilo, da bi se prizadevanje, med našim ljudstvom umno sadjarstvo pospešiti, skoraj nekoliko bolj oživelo in obudilo. Mi vsi skupaj preveč dremljemo in človeka kar srce boli, ako spozna, koliko zakladov hrani naša zemlja, za katere se prav nihče ne briga. Naj bi vendar naši merodajni krogi, občinski in okrajni zastopi, razni denarni zavodi itd. itd. vse to dobro premislili ter se posvetovali, kako to prekornostno stroko kmetijstva povzdigniti. S tem bi si pridobili za celotno deželo nevenljivih zaslug in še pozni potomci bodo jih blagorivali. Posnemajmo vendar naše sosede Nemce na Srednjem in Gornjem Štajerskem, ki store vse, kar vedo in znajo v prospeh sadjarstva. Mi pa, ki imamo boljše zemljo in ugodnejše obnebje, pa le oprezamo, delamo pa malo ali nič. Gotovo je pa, da bi se tudi pri nas v malo letih mnogo doseglo, ako bi se le vsi činitelji v ta namen združili in uporabili.

Dal Bog, da bi te besede ne ostale glas vpijočega v puščavi, temveč, da bi nas ozdravile in nas privabile na delo. Posvetujmo se, kaj hočemo storiti, da se sadjarstvo, ta neusahljivi vir bogatih dohodkov, pri nas prav udomači

in ukorenini. Ako stori vsak, kar more, tedaj, tega smo uverjeni, se bode v kratkem času mnogo doseglo v blagor ljudstva in srečo domovine. —

Hmelj se je tudi še dobro obnesel, pa vendar je kupčija nekoliko bolj medla. Cene pač pri nobenem pridelku tako močno ne menjavajo, kakor ravno pri hmelju. To je pa lahko umevno, ako pomislimo, da je vsa kupčija s hmelom v židovskih rokah, oni torej ceno poljubno določijo. Kjer pa žid gospodari, tam se marsikateri prevvari. Dasi je hmelj našim krajem že marsikateri goldinar donesel, tako je na drugi strani vendar tudi resnično to, kar nekateri trdijo, da se po hmeljstvu močno pustošijo naši gozdi, in da bode to pustošenje prej ali slej jako hude nasledke imelo. Kar je debelejšega lesa, se zreže, kar je pa tanjšega, porabi se za hmeljevke. Zato se pa tudi ni čuditi, da so se naši popred še gosti in temni lesi tako močno izpraznili. Gozdi pa so v navadnem gospodarstvu največjega pomena in ako bi se oni popolnoma iztrebili, pokopano bi bilo tudi blagostanje dotičnih krajev, kakor se je to tu in tam že resnično prigodilo. Ako smo že torej prisiljeni sekati les, tako skrbimo vendar tudi za nove nasade. Ne puščajmo lesov brez mlaja! Ivan Skalar.

Razne stvari.

(„Slavija“), vzajemna zavarovalna banka v Pragi, zavaruje človeško življenje po vseh kombinacijah, izmed katerih so najugodnejše naslednje: na slučaj smrti, kakor tudi ob enem za slučaj doživetja gotovega leta; vzajemno, n. pr. mož in žena, brat z bratom ali kakšni drugi osobi; za dobo 20 let in sicer tako, da se izplača kapital dedičem, če umrje zavarovanec v teku teh let, če jih pa preživi, pa ima on na izbero petero načinov izplačila dotičnega kapitala; potem za rento ali pokojnino, počenšo takoj ali po nekoliko letih in končno za doto otrokom, zlasti dekletom, izplačilno ob doživetju 18., 20. ali 24. leta. Vse te in ostale načine zavarovanja prevzema banka „Slavija“ po ugodnejših pogojih in cenejših tarifih, kakor vse druge zavarovalnice. Vrh tega pa imajo člani banke „Slavije“ — ker je vzajemna zavarovalnica — brez posebnega doplačila še pravico do dividende, to je, do deleža na čistem dobičku, ki je doslej iznašal po 10%, 20%, 25% in v jedno leto celo 48%. — Končno dovoljuje banka „Slavija“ za uplačilo vsakega in tudi mesečnega obroka respiro 90 dni, dočim druge zavarovalnice čakajo na uplačilo premije po preteklem roku po največ 30 dni. Svojem članom je banka „Slavija“ doslej izplačala čez štiri in dvajset milijonov goldinarjev. Po svojih rezervnih in poroštvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico; rezervni fondi iznašajo koncem leta 1894. že 6.375.397 gld. 60 kr. Zavarovani kapital iznašal je v življenskih oddelkih 23.765.980 gld. 90 kr., inkasovana premija dosegla je 892.264 gld. 15 kr., a izplačalo se je v slučajih doživetja in smrti vsega skup do sedaj 3.287.787 gld. 45 kr. Vsa podrobnejša pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, v lastnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

(Volkovi na Španjskem.) Na Španjskem so vsled hude zime lačni volkovi prišli z gore v dolino. Pri Roca dela Vales so napali pošto. Jednega konja so strgali in snedli. Drugi konji so bežali. Voz se je zvrnil in so se postiljon in dva potnika hudo poškodovali.

(Nenavadna strast.) Berolinska policija je zasačila nekega mladega moža, ki se je na ulici približeval na pol odraslim deklicam in jim skrivaj odrezaval kite. V njegovem stanovanju je policija našla celo zbirko kit. Zasačenec je povedal, da mu je glajenje ženskih kit najmilejša zabava. Sloveči zdravnik Kraft-Ebing se utegne najbolj zanimati za ta slučaj.

(Umor na Dunaju.) Na Dunaju je kovaški pomočnik Črjak, rojen Ljubljčan, umoril svojo ljubico Komarek, s katero je dolgo živel na veri. Poslednji čas se nista dobro razumela in ona je večkrat tožila, da jo pretepava. Te dni jo je pobil z gladežem in potem jej pa še z nožem prerezal vrat.

(Šolska statistika.) Na Francoskem je 87.330 šol, na Nemškem = 58.000, na Laškem = 56.394, v Rusiji = 39.003, na Angležkem = 30.959, v Avstro Ogrske = 36.813 (Avstrija = 18.666, Ogrska = 18.147), v Švediji = 10.571, v Švici = 8.183, v Norvegiji = 6.241, v Belgiji = 5.711, na Portugalskem = 5.347, v Holandiji = 4.258, v Rumuniji = 1.556, v Srbiji = 668.

(Ponarejalci avstrijskih petdesetakov.) V Belemgradu so zaprli Miho in Julija Mihajloviča zaradi ponarejanja avstrijskih petdesetakov. Pokazalo se je, da je cela družba ponarejalcev, ki imajo svoje agente po Ogerskem, pa tudi v dru-

gih deželah. Dognalo se je, da so ponarejalci večkrat bili na Dunaju in ondi nakupili potrebno orodje.

(Arhitektinje v Ameriki.) V San Francisku v Ameriki nameravajo zgraditi velik sanatorij (zdravišče). Razpisano je bilo darilo za najboljši načrt. Došlo je več načrtov od raznih ameriških stavbarjev. Prvo darilo se je priznalo načrtu, kateri sta izdelali dve mladi dami sedemnajstletna Marija Chamson in osemnajstletna Alice Hando. Obe sta se dve leti na višji šoli učili stavbarstva.

(Izvažanje mesa in živine iz Argentine v Evropo.) Argentinska pšenica že dolgo dela konkurenco domači v Evropi, ker ondu pridelovanje manje stane. Sedaj pa začnejo izvažati iz Argentine v Evropo tudi živino in meso. Izvažajo suho in zmrzlo meso. V oktobru lanskega leta se je v Evropo odposlalo 3479 zabojev suhega mesa, 104.448 zmrzlih ovnov, 6000 živih goved in 22.260 živih ovac.

(Nesreča v premogovniku.) V Waldenburgu v pruski Šleziji so se v premogovniku užgali plini in prouzročili grozen razpok, 31 ljudi je mrtvih in 13 ranjenih.

(Panamski škandal na dnevnem redu.) V Franciji so zopet začeli pozornost obračati panamski goljufiji. Pravosodni minister je zaukazal, da se zopet začne preiskava proti vsem poslancem, ki so bili podkupljeni. Pralo se bode zopet umazano perilo. Pri ugotovitvi panamske družbe Imbertu je bila hišna preiskava in so seboj odnesli vse papirje, ki se tičejo podkupljenja poslancev.

(Angleška banka) praznovala bode v tekočem letu 200letnico svojega obstanka. Leta 1694. sklenilo se je vstanoviti „narodno banko“ in se je podpisalo 1.200.000 Lstrl, koncem leta 1695. pa je začela poslovati. Sedanje poslopolje Angleške banke v Threadneedle ulici stoji vže od leta 1734., sicer pa nima na zunanjih frontah nobene okna ne more se vže radi tega ponašati z stavbarsko lepoto, pač je kljubovala vže dvakrat napadu oboroženi poulični druhal. Glavnica banke znaša sedaj 14.533.000 Lstrl in ima rezervnih zakladov 3.714.660 Lstrl. Vodstvo obstoji iz 1 guvernerja, 1 podguvernerja in 24 ravnateljev. Osobja šteje zavod 1160 uradnikov, katerim se letno plača nad 3 in pol milijona goldinarjev vrh tega pa še za upokojnino nad pol milijona letno. Razun teh 1160 uradnikov pa posluje še 1000 pisarjev. Bančni album hrani mnogo posebno zanimivih redkosti, med drugimi pet bankovcev, katere so rešili, ko se je potopila ladija „Euridika“ in jih privedli čez sedem mesev iz pod vode. Nadalje imajo bankovce kateri je bil celih 125 let v prometu predno ga je dobila banka nazaj. Največ veljavni bankovci, katere je izdala, so oni za 1 milijon Lstrl t. j. 12 milijonov gld.; izdelali so se le štirje in se plošče potem uničile. Ime jednega Rothschild drugega pa Coutts. Zadnji dal ga je v okvir in obesil za reklamo v svoji pisarni. Po 100.000 Lstrl izdelala sta se le dva bankovca; največ veljavni, sedaj še v prometu pa so po 1000 Lstrl t. j. 12.000 gld. Ponočna bančna straža šteje 39 gardistov, katerim zapoveduje jeden častnik in pa 70 stražnikov.

Književnost.

(Knjižnica za mladino.) Snopič 12. prinaša dve povesti: „Hudoben tovariš“, srbski spisal Peter Disporović, poslovenil S. G. in „Zmrzle solze na cvetkah Marije Antoinette, francoske kraljice“, spisal Chambrier, poslovenila Ljutomerka. Ker se je tisek podražil in je naročnikov premalo, se je cena „Knjižnice za mladino“ povišala na 2 gld. 40 kr. na leto (torej za 60 kr.) za vsak snopič na 25 kr. Naj bi se učitelji potrudili, pridobiti knjižnici kar največ naročnikov.

(Izvestja muzejskega društva.) Sešitek 6. prinaša jako zanimivo studijo iz peresa S. Rutarja. „Završniška gospodična na Krasu“, konec skrbno sestavljenega spisa K. Črnolagarja „Cerkve in samostan v Stičini“ in o veliki marljivosti in požrtvovalnem zbiranju snovi pričujoči spis arh. A. Koblarja „Kranjske cerkvene dragocenosti l. 1526“. „Mali zapiski“ prinašajo devet obče zanimivih notic, namreč: S. Rutar: Prazgodovinska razkopavanja pri Brezju; S. Rutar: Olimpijske igre — oživljene; A. K.: O zemeljskih potresih na Kranjskem v 18. stoletju; S. Rutar: Slovenski plemiči Nagerschigg; M. S.: Kislov nagrobni spomenik; M. S.: Umetne starine v dvorski cerkvi pri Polhovem Gradcu; M. S.: Majolika-peči; M. S.: Stare kranjske hiše; V. Levec: Cesarica Marija Lujiza v Ljubljani. „Izvestja“ so spretno uređovan znanstven časnik, na kateri smemo Slovenci biti ponosni in čigar izdatno denarno in duševno podpiranje priločamo vsem rodoljubom kar najtopleje.

Koledar.

Sobota (25.) Spreobrnitev Pavla. — Nedelja (26.) 3. po razglasenju Gospodovem; Polikarp, škof. — Ponedeljek (27.) Janez Zlatoust, cerkv. učenik. — Torek (28.) Julijan, škof; Marjeta, devica; Karol Veliki, cesar. — Sreda (29.) Frančišek Salezij, škof. — Četrtek (30.) Janez, mil.; Martina (Davorina), devica in mučenica. — Petek (31.) Peter Nolaški, spoznovalec. — Polna luna dne 30. ob 10. uri 1 minuto dopoldne. — Dan je narasel za eno uro.

Loterijske številke.

Trst 18. januarja 1896: 1, 61, 90, 30, 89
Linc „ 39, 38, 7, 52, 10

Bratje, Sokoli.

Zabavni večer „jour fixe“ odpade dne 1. februarja t. l. radi plesne veselice v St. Jurji na juž. železnici. Odbor.

Zahvala.

G. Vekoslav Mikl, veletržec v Ormoži je daroval majhnim ubogim šolarjem na Humu mnogo rokavic in zvezkov — za kar se mu v imenu revne šolske mladine najtopleje zahvaljuje.

Martin Ivanuša, Anton Porekar, načelnik kraj. šol. sveta, nadučitelj in voditelj šole. Na Humu pri Ormoži, dne 22. januarja 1896.

Posojilnica v Brežicah

sklicuje

2. februarja 1896 ob 4. uri popol.

I. redni občni zbor.

Na dnevnem redu stoje sledeče točke:

1. Poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
3. Razni nasveti in predlogi.

K tem, v lastnih uradnih sobah vršcem se zborovanju vabijo se uljudno vsi zadrudniki, ki se zanimajo za napredek mladega našega zavoda s pristavkom, da sklepa občni zbor veljavno le tedaj, če je zastopan najmanj deseti del vplačanih deležev.

Po končanem občnem zboru, položila bo „Posojilnica“ dotičnim delničarjem posebni račun glede uprave „Narodnega doma“; pri tej priliki določila se bo načrt za odplačilo posameznih deležev.

Gospodom delničarjem razposlala se bodo še posebna povabila. (15) 1

Vabilo

OBČNEMU ZBORU

„Okrajne posojilnice v Radečah“
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki bode

dne 30. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne
v salonu g. Petrič-ere (Martinkove) gostilne v Radečah.

Vspored:

1. Poročilo o računskem zaključku leta 1895.
2. Obdobjenje razdelitve čistega dobička po nasvetu skupne seje odbora in nadzorništva z dne 7. januarja 1896
3. Volitev novega upravnega odbora in nadzorništva.
4. Obdobjenje sklepa skupne seje odbora in nadzorništva z dne 7. jan. 1896 o ustanovitvi službe knjigovodje s stalno plačo.
5. Obdobjenje opravnega reda.

Letni račun za opravilno leto 1895 je vsakemu zadrudniku na razpolaganje v zadrudni pisarni. Načelstvo.

Vabilo

občnemu zboru

hranilnice in posojilnice v Šmarji p. Jelšah
registrovane zadruge z neomejeno zavezo

v četrtek, dne 30. prosinca 1896. l.
ob 11. uri dopoldne v lastnej hiši.

Vspored:

1. Poročilo načelstva o poslovanju v minulem letu.
2. Poročilo nadzorništva o letnem računu in o porabi čistega dobička.
3. Dopolnilna volitev v načelstvo ozir. v nadzorništvo.
4. Posvetovanje radi povišanja obrestne mere od hranilnih vlog in radi pristojbin za upravne stroške.
5. Nasveti in slučajnosti.

Ako ne zadostuje število zadrudnikov ob 11. uri, se zborovanje vrši ob polu 12. uri v smislu društvenih pravil. (20) 1 Načelstvo.

Učenca

močnega, telesno dobro razvitega, slovenskega in nemškega jezika zmožnega, ki ima veselje do steklarske obrti, sprejme (21) 3—1

Moric Rauch, steklar v Celji.

Trgovskega učenca

s primerno šolsko izobražbo, poštenih starišev sprejme z dnem 1. marca 1896 trgovec mešanega blaga Franc Sušnik v Laporji pošta Slov. Bistrica (W. Feistritz). (19) 2—1

Dva učenca

s primerno šolsko izobražbo poštenih starišev, sprejme trgovina (22) 2—1

Končan & Vrečko v Šoštanj.

Št. 2.

Razglas.

Dne 3. svečana t. l. zjutraj ob 8. uri oddalo se bode delo šolskega poslopolja v Podgorji po strokah. Delo je proračunjeno na 6800 gld. in sicer: zidarsko in tesarsko delo 4348 gld. 34 kr. mizarsko, ključavničarsko, steklarsko, barvarsko in eden del tesarskega dela, kakor tudi železne peči vrtica itd. 2175 gld. 66 kr. lončarsko delo 143 gld. — kr. pleharsko delo 101 gld. — kr. slikarsko delo 32 gld. — kr.

Varščine 5%. K dražbi dopuščeni samopostavni kvalifikovane osebe. Dražba bode na lici mesta v Podgorji od 8. do 9. ure.

Krajni šolski svet Zabukovje dne 21. prosinca 1896. (17) 2—1 Lipovšek.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—5. popoldne

v lastni hiši

vrtno ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlago in plumbira z zlato itd. podlago po ameriškem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. Zobovje ne ovira čisto nič žvečenja ali govorjenja. (18) 12—1

Najboljše kakovosti, blagodejen, oživlajoč, krepi in zlasti sredstvo za vzburjenje teka je

Želodčni

ali

Marijaceljski liker

1 steklenica stane 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se

v lekarni Ubalda pl. Trnkoczy-ja

v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Nadalje za želodec:

Kaplje za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr. Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, skazenem želodcu. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatulkami velja 1 gld. 5 kr. (136) 10—7

Kathreiner-
KNEIPP'S SIALMA KAVA

je kot

primes k bobovi kavi

edino zdrava

kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imepom:

Kathreiner

(229) 20—1

Mayfarth & Comp.

prenesljive štedilne kotlene pači

za kuhanje in poparjenje živinske krme, krompirja, itd. za kuhanje vode in perila, za peke in mesarje, za napravljanje masla, za tovarne mila ter kemičnih snovi, kakor tudi za vse domače in kmetijske potrebe. Porabi se le malo kuriva ter se lahko povsod postavi. Samo one z vilito trdko so prave. Zahteva naj se cenik tudi o reznihah za krmo, repo in krompir, mlinih za črbenje in tlačenje, koruzne robkalnice, žitne čistilnice in izbiralnice, preše za seno in slamo, vitala ter mlitilnice.

Ph. Mayfarth & Comp.

Dunaj, II., Taborstrasse 76. — tovarna kmetijskih strojev. (202) 10—7

Katalog z mnogimi priznanimi pismi brezplačno. Iščajo se zastopniki in preprodajalci.